

PUBLICZNA SESJA SPRAWOZDAWCZA DOKTORANTÓW I ROKU SZKOŁY
DOKTORSKIEJ UNIWERSYTETU PEDAGOGICZNEGO W KRAKOWIE

PUBLIC REPORTING SESSION OF FIRST-YEAR PHD STUDENTS OF
PEDAGOGICAL UNIVERSITY IN KRAKOW

KSIĘGA ABSTRAKTÓW

(LUTY 2021)

BOOK OF ABSTRACTS

(FEBRUARY 2021)

Publiczna Sesja Sprawozdawcza Doktorantów I roku
Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Pedagogicznego
w Krakowie – Księga abstraktów (luty 2021)

Public Reporting Session of first-year PhD Students
of Pedagogical University in Krakow – Book of abstracts
(February 2021)

© Copyright by Authors, Pedagogical University in Krakow, Kraków 2021

Free cover art by Canva - <https://about.canva.com/license-agreements/free-media/>

Panel I

Literaturoznawstwo

Literary Studies

Mgr Adrianna Chorąży

Academic supervisor: prof. dr hab. Ryszard Nycz (Uniwersytet Jagielloński)

Academic supervisor: dr hab. Marcin Urbaniak (IFiS UP)

Obdarzanie troską. Afektywne strategie zaangażowania w literaturze XXI wieku

Celem pracy jest rekonstrukcja kulturowych reprezentacji i figur zwierząt poza-ludzkich. Punktem wyjścia jest refleksja nad nowym ruchem afirmatywnym XXI wieku (zmianą modelu moralnego człowieka), w którym przeważającym afektem zawiązującym wspólnotę emocjonalną (Barbara H. Rosenwein) jest troska o to, co ludzkie i nie-ludzkie. Troska jako emocja przeciwna obojętności, przewyciężająca bezradność i kierująca w stronę otwartości na Innego jest cechą sprawczego podmiotu materialnie i fizycznie osadzonego w świecie. Empatyczna troska zawiera w sobie m. in. zdolność przyjmowania cudzej perspektywy. Celem badawczym pracy jest wyszukanie i zbadanie takich przedstawień zwierząt poza-ludzkich w szeroko rozumianej literaturze (literatura popularnonaukowa i naukowa, literatura piękna, literatura faktu i reportaż), w których główną strategią przedstawienia ich nie jest antropomorfizacja, a raczej narracyjna zdolność przyjęcia poza-ludzkiej perspektywy. W dominującej części literatury zwierzęta poza-ludzkie są przedstawiane za pomocą ludzkich cech, stanowią alegorię lub metaforę ludzkich doświadczeń. Interesują mnie te przykłady, w których zwierzęta istnieją same przez się jako podmioty (życia), nie podlegają antropocentrycznej narracji. Zostaną zadane pytania o sposób opisu nowego rodzaju doświadczenia (animalo-centricznego), w którym dominuje to, co afektywne, zmysłowe, cielesne i o rolę głosu pośredniczącego w międzygatunkowym dialogu. Celem jest również wskazanie na odmienną gatunkową, która pomimo różnicy wymaga poszanowania praw zwierząt. Wydaje się, że kultura odgrywa w tym procesie twórczą rolę. Obdarzanie troską, narracja oparta na trosce jest gestem relacyjnym, emocjonalnym, otwierającym na Innego, pobudzającym do działania w celu poprawienia jego losu (sprawczość). Wybrane lektury ukazują odrębność zwierząt, historię innego gatunku i jego relację z człowiekiem, prze-pisują ludzką historię na zwierzęcą, zrywają z antropocentryczną wizją na rzecz biocentryzmu i/lub przedstawiają Inną perspektywę zawsze z poszanowaniem indywidualności, odrębności i suwerenności obiektu objętego troską. Metodologicznie istotne dla projektu są osiągnięcia filozoficznego dyskursu naukowego związanego z afektem troski, studia nad zwierzętami (kognitywistyka, ekologia, zoologia), bioetyka, ale i światowe oraz polskie dokonania nowej humanistyki.

Giving care. Affective engagement strategies in 21st century literature

The aim of the work is to reconstruct cultural representations and figures of non-human animals. The starting point is a reflection on the new affirmative movement of the 21st century (change of the moral model of man), in which the dominant affect that creates an emotional community (Barbara H. Rosenwein) is care for what is human and non-human. Concern as an emotion opposing indifference, overcoming helplessness and directing towards openness to the Other, is a feature of the causative subject materially and physically embedded in the world. Empathetic concern includes, among others, the ability to take someone else's perspective. The research aim of the work is to find and examine such representations of non-human animals in widely understood literature

(popular science and science, fiction, non-fiction and reportage), in which the main strategy of presenting them is not anthropomorphization, but rather the narrative ability to accept non-human prospects. In the vast majority of literature, non-human animals are portrayed with human characteristics, an allegory or a metaphor for human experiences. I am interested in those examples in which animals exist by themselves as subjects (of live), and are not subject to anthropocentric narrative. Questions will be asked about how to describe a new type of experience (animal-centric) dominated by what is affective, sensual, and corporeal, and about the role of the intermediary voice in interspecies dialogue. The aim is also to indicate the species difference which, despite the difference, requires respect for the rights of animals. Culture seems to play a creative role in this process. Giving care, a narrative based on caring is a relational, emotional gesture, opening to the Other, stimulating to act in order to improve his fate (agency). Selected readings show the separateness of animals, the history of another species and its relationship with man, rewrite human history into an animal one, break with the anthropocentric vision in favor of biocentrism and / or present a Different perspective, always respecting the individuality, separateness and sovereignty of the object under concern. Methodologically important for the project are the achievements of the philosophical scientific discourse related to the affect of care, animal studies (cognitive science, ecology, zoology), bioethics, as well as world and Polish achievements of the new humanities.

Mgr Michał Szafarski

Academic supervisor: prof. dr hab. Estera Żeromska (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza)

Inna twarz Abe Kōbō – dramat i teatr

Abe Kōbō (1924-1993) to jeden z najwybitniejszych pisarzy XX wieku – w skali Japonii i świata. Znany jest przede wszystkim ze swej twórczości prozatorskiej, a zwłaszcza z powieści *Kobieta z wydm* – przetłumaczonej na wiele języków, dodatkowo rozslawionej dzięki ekranizacji (w reżyserii Teshigahary Hiroshiego, 1964). Znacznie mniej znane, również w Polsce, są jego dramaty (łącznie około dwudziestu) oraz twórczość teatralna. Właśnie tej problematyce zamierzam poświęcić moją rozprawę doktorską, którą wstępnie zatytułowałem *Inna twarz Abe Kōbō: dramat i teatr*. Chciałbym w niej przedstawić Abe Kōbō jako autora sztuk teatralnych, które również wystawiał we własnej reżyserii w założonym przez siebie Studiu Abe Kōbō (Abe Kōbō Sutajio) działającym od 1973 do 1979 roku. Rozprawę zamierzam rozpocząć od przedstawienia biografii i ogólnej charakterystyki twórczości Abe Kōbō, z uwzględnieniem szerokiego kontekstu historyczno-kulturowego (w tym teatralnego) epoki. Następnie planuję zanalizować niektóre napisane przez niego sztuki, porządkując je według poruszanych w nich problemów (innych w początkowym i końcowym okresie twórczości), jak jednostka a społeczeństwo, samotność czy ocena bieżących wydarzeń historycznych czy kulturowych. Dodatkowym kryterium podziału dramatów będzie konwencja (realizm, odchodzenie od realizmu, fantastyka) oraz ogólna tematyka utworu (historyczna, obyczajowa). Chciałbym też opisać działalność teatralną Abe Kōbō. Zależy mi na wskazaniu doświadczeń (życiowych, intelektualnych, artystycznych), które wpłynęły na ukształtowanie jego zainteresowań, poglądów i wyobraźni, a ponadto na określeniu miejscatego twórcy jako dramaturga i reżysera na tle nowoczesnego teatru japońskiego w XX wieku (*shingeki*). W toku wywodu będę się koncentrować na zagadnieniach, które umożliwią mi prześledzenie stopniowej ewolucji wizji

dramatu i teatru Abe Kōbō po 1973 roku (odkąd sam zaczął inscenizować własne sztuki) – od konwencji realistycznej do konwencji marzenia sennego. Pragnę się ponadto skupić na inspiracjach Abe Kōbō dramatem i teatrem europejskim oraz na wynikających z tego podobieństwach. Na końcu zamierzam opisać niestety słabo udokumentowaną recepcję twórczości dramaturgicznej w Polsce. Najważniejszą częścią pracy będzie analiza dramatów Abe Kōbō. Siedem z nich przełożonych na język angielski: trzy z nich *Green shocking, Involuntary Homicide, The ghost is here* znajdują się w *Three plays by Abe Kōbō* w tłumaczeniu Donalda Keene'a (Abe Kōbō, *Three plays by Abe Kōbō*, trans. D. Keene, Columbia Univ. Press, New York 1993), kolejne trzy (*Suitcase, The Man who turned into stick, Cliff of time*) w książce *The Man Who Turned Into A Stick: Three Related Plays* również w tłumaczeniu Keene'a (Abe Kōbō, *The Man Who Turned Into A Stick: Three Related Plays*, trans. D. Keene, Columbia University Press, New York 1975), a jeden (*You, too, are guilty*) – w antologii *Modern Japanese Drama: An Anthology* w tłumaczeniu Teda T. Takayi (Ted T. Takaya, *Modern Japanese Drama: An Anthology*, Columbia University Press, New York 1979). W języku angielskim dostępna jest monografia poświęcona działalności teatralnej Abe Kōbō autorstwa Nancy Shield *Fake Fish: Theater of Kōbō Abe* (Nancy K Shields, *Fake fish: the theater of Kōbō Abe*, Weatherhill, New York 1996), a ponadto książka obejmująca całokształt pracy twórczej (proza, dramat, teatr): *Abe Kōbō: an exploration of his prose, drama and theatre* Timothy'ego Ilesa (Timothy Iles, *Abe Kōbō: an exploration of his prose, drama and theatre*, European Press Academic Publishing, Fucecchio 2000). Cennym źródłem informacji jest też zbiór esejów Abe Kōbō *The Frontier Within: Essays by Abe Kobo*. Na język polski, poza kilkoma powieściami (*Kobieta z wydm, Schadzka, Czwarta epoka*) i opowiadaniem, przetłumaczono pięć sztuk. Trzy z nich (*Mężczyzna, który przemienił się w patkę, Torba, Urwisko czasu*) zostały opublikowane w zbiorze *Urwisko czasu* (Abe Kōbō, *Urwisko czasu*, Wydawnictwo Wilga, Warszawa 1998), a dwie w czasopiśmie „Dialog” (*To ja jestem duchem* Dialog 1/1972 oraz *Przyjaciele*, Dialog 8/1975). W Polsce nie ma jeszcze monografii na temat twórczości Abe Kōbō – ani prozatorskiej, ani dramaturgicznej czy scenicznej. Ogólna charakterystyka jego najważniejszych dramatów pojawia się w *Literaturze japońskiej* Mikołaja Melanowicza (M. Melanowicz, *Literatura japońska*, [T. 3], Poezja XX wieku; Teatr XX wieku, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1996) oraz w artykule *Abe Kōbō – dramaturg* Estery Żeromskiej (*Literatura na świecie*, 8/1984). Mam nadzieję, że moja rozprawa doktorska w znacznym stopniu wypełni tę lukę i stanie się przyczynkiem do dalszych badań nad twórczością dramaturgiczną Abe Kōbō.

Face of another Abe Kōbō – drama and theatre

Abe Kōbō is one of the most interesting 20th century's writers – not only in Japanese literature but worldwide. He is best known as a novelist, especially for his *The woman in the dunes*, translated into many foreign languages, and also screened in 1964 by Teshigahara Hiroshi.. My dissertation “Face of another Abe Kōbō – drama and theatre ” although is focused on his far less known drama and theatrical works. Kōbō will be presented as approximately twenty dramas' author and a director of his own plays in self-founded theatrical Studio (Abe Kōbō Sutajio, 1973-1979). At the beginning of my dissertation, I want to bring out some biographical facts and a general characteristic of his works, considering historical and cultural (including theatrical) context. The next step is an analysis of Kōbō's plays, which includes following subjects: tension between individual and society, loneliness, comments on historical and cultural events. Additionally, I will point out the biographical, intellectual and artistic experiences of Kōbō, which might have influenced his imagination, interests

and views. He will also be situated (as a playwright and director) in modern 20th century Japanese theater (*shingeki*). The evolution of his view on theatre and drama will be crucial – from realism to dream-like convention. I also want to take a close look into his inspirations coming from European plays of that time and its aftermath. Nevertheless, the main object of my research will involve Kōbō's plays. Seven of those are translated into English. Those are: *Green shocking, Involuntary Homicide, The ghost is here* (A. Kōbō, *Three plays by Abe Kōbō*, trans. D. Keene, Columbia Univ. Press, New York 1993), *Suitcase, The Man who turned into stick, Cliff of time* (A. Kōbō, *The Man Who Turned Into A Stick: Three Related Plays*, trans. D. Keene, Columbia University Press, New York 1975) and *You, too, are guilty* (Ted T. Takaya, *Modern Japanese Drama: An Anthology*, Columbia University Press, New York 1979). There are also following studies: *Fake Fish: Theater of Kōbō Abe*, a book by Nancy Shield (Nancy K Shields, *Fake fish: the theater of Kōbō Abe*, Weatherhill, New York 1996), focused on Abe Kōbō Studio and Timothy Iles' *Abe Kōbō: an exploration of his prose, drama and theatre* (Timothy Iles, *Abe Kōbō: an exploration of his prose, drama and theatre*, European Press Academic Publishing, Fucecchio 2000), a monograph considering all of Kōbō's works (novels, plays, theatre). The vast source of information may be *The Frontier Within: Essays by Abe Kōbō* (*The Frontier within: Essays by Abe, Kōbō* (trans. Richard F. Calichman, Columbia University Press, New York 2013). Five of Kōbō's plays has been translated into Polish. Those are: *Mężczyzna, który przemienił się w pałkę, Torba, Urwisko czasu* (Abe Kōbō, *Urwisko czasu*, Wydawnictwo Wilga, Warszawa 1998) *To ja jestem duchem* (Dialog 1/1972) and *Przyjaciele* (Dialog 8/1975). There is no monograph about Kōbō's works written in Polish – nor drama neither theatrical one. The basic characteristics of his plays can be found in *Literatura Japońska* by Mikołaj Melanowicz (M. Melanowicz, *Literatura japońska*, [T. 3], Poezja XX wieku; Teatr XX wieku, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1996) and in an article *Abe Kōbō – dramaturg* by Estera Żeromska (*Literatura na świecie*, 8/1984). I hope my dissertation will fill that gap and become first step in developing further research in Abe Kōbō drama and theatrical works in Polish scholar's literature.

Mgr Anna Maślanka

Academic supervisor: prof. dr Jiří Trávniček (Akademie věd České republiky)

Academic supervisor: dr hab. prof. UP Grzegorz Nieć (INOI UP)

Literatura czeska wydawana w Polsce w latach 1993-2019 w świetle teorii Pierre'a Bourdieu

Projekt doktorski poświęcony jest czeskiej literaturze tłumaczonej na język polski i wydawanej w Polsce po roku 1993. Do jej analizy wykorzystywana jest teoria Pierre'a Bourdieu, będąca narzędziem badawczym z dziedziny socjologii, z powodzeniem stosowanym jednak także do opisu pól produkcji kulturowej. Zgodnie z metodologią Bourdieu analizie poddane zostaną relacje społeczne między aktorami pola, takimi jak wydawcy, tłumacze czy promotorzy czeskiej literatury i kultury w Polsce. Badacze sporadycznie zwracają uwagę na wpływ tych relacji na kształt oferty wydawniczej i obraz czeskiej literatury w Polsce, jednak w ich badaniach nie wykorzystano dotychczas w szerszym ujęciu teorii Bourdieu. Tymczasem – ze względu na stosunkowo niewielkie rozmiary pola, a także przemiany jakim ulega ono w ostatnich latach – użycie tej teorii mogłoby dostarczyć cennych obserwacji. Pojawienie się na polskim rynku nowych wydawnictw

specjalizujących się wyłącznie lub prawie wyłącznie w literaturze czeskiej, zakładanych w wielu przypadkach przez młodych tłumaczy literatury czeskiej (takich jak Julia Różewicz czy Mirosław Śmigielski), sugeruje – zgodnie z teorią Bourdieu – klasyczne starcie przedstawicieli ortodoksji, czyli tłumaczy i wydawców o ugruntowanej pozycji i dużym kapitale symbolicznym, sięgających zwykle po twórczość autorów starszych, znanych i cenionych, z przedstawicielami heterodoksji (nowi aktorzy pola, wprowadzający do polskiej oferty wydawniczej przedstawicieli najnowszej literatury czeskiej). W ramach pracy doktorskiej przeprowadzona zostanie analiza literatury czeskiej wydawanej w Polsce od roku 1993, czyli roku rozpadu Czechosłowacji, a następnie – zgodnie z metodologią Bourdieu – analiza pozycji pola (np. rynek literatury czeskiej w Polsce na tle całego rynku wydawniczego) oraz analiza samego pola, z wyszczególnieniem najważniejszych jego aktorów i opisem ich strategii zajmowania pozycji w polu. W kolejnym etapie przeprowadzone zostaną wywiady z aktorami – wybranymi wydawcami, tłumaczami, dziennikarzami, recenzentami czeskiej literatury w Polsce oraz organizatorami poświęconych jej wydarzeń i festiwali. Zgodnie z założeniami w oparciu o analizę relacji społecznych projekt pozwoli wyjaśnić, dlaczego w Polsce publikowane są określone tytuły i autorzy oraz jakie czynniki decydują o ich wyborze. W konsekwencji praca pozwoli odpowiedzieć również na pytanie, jak wygląda i w jaki sposób kształtowany jest obraz czeskiej literatury i kultury w Polsce w ostatnich latach.

Czech literature published in Poland in years 1993-2019 in the light of Bourdieu's theory

The doctoral project is devoted to Czech literature translated to Polish and published in Poland since 1993. It is analyzed with Pierre Bourdieu's theory, which is a sociological research tool, but it is also successfully used to describe fields of cultural production. According to Bourdieu's methodology, social relations between actors of the field (e.g. publishers, translators, promoters of Czech literature and culture in Poland) will be analyzed. Polish researchers occasionally mention, that those relations have a strong influence on publishers' offer and, consequently, the image of Czech culture in Poland, but Bourdieu's theory hasn't been used to a greater extent for analyzing them so far. However, regarding relatively small sizes of the field and the changes it has undergone in the last years, using of this theory could provide valuable observations. Emerging of new Polish publishing houses that specialize exclusively or almost exclusively in Czech literature, founded often by young translators of Czech literature (like Julia Różewicz or Mirosław Śmigielski) indicates, that recently we have been observing on the field – according to Bourdieu's theory – the clash of representatives of orthodoxy, that means translators and publishers with established position on the field and large symbolic capital, who focus on older, well-known and acclaimed authors, with representatives of heterodoxy (new actors in the field, introducing to Polish publishing market representatives of young Czech prose and poetry). Parts of the doctoral project will be: analysis of Czech literature published in Poland since 1993 (the year of the dissolution of Czechoslovakia), analysis of the position of the field (e.g. describing the Czech literature market in Poland on the background of the whole Polish publishing market) and analysis of the field, presenting the most important actors and their strategy of taking position in the field. In next phase the actors – chosen publishers, translators, journalists, critics, reviewers of Czech literature in Poland and organizers of events and festivals devoted to Czech culture – will be interviewed. According to assumptions the project will explain, on the basis of social relations analysis, why certain books and authors attract

interest of Polish publishers and what factors determine those choices. Consequently, the study will answer questions what is the image of Czech literature and culture in Poland and how it has been built in recent years.

Mgr Tomasz Ryrych

Academic supervisor: prof. dr hab. Paweł Próchniak (IFP UP)

Rubieże. Manifestacje mitu hasbursko-galicyskiego we współczesnej literaturze polskiej

W swoim wystąpieniu w ramach publicznej sesji sprawozdawczej nie chciałbym w sposób bezpośredni przedstawiać postępów w pracy nad doktoratem. Zamiast tego zamierzam udzielić odpowiedzi na trzy zasadnicze i fundamentalne w kontekście moich przyszłych działań pytania. Względnie precyzyjne odpowiedzi na każde z nich powinny całościowo zaprezentować mój plan pracy. Pierwsze pytanie brzmi „Co chcę zrobić?”. Odpowiedź na to pytanie zawierała będzie dokładne wskazania, co tak naprawdę będzie treścią mojej pracy doktorskiej. Wskażę, co w istocie jest przedmiotem mojej dysertacji oraz zaprezentuję materiał badawczy, na którym zamierzam pracować. Odpowiedź powinna też jasno ukazać, co będzie przedmiotowym problemem, którego analizie poświęcona będzie całość mojej. W tej części znajdzie się miejsce na dywagacje nad tytułem dysertacji oraz wewnętrznych motywacji, które mnie w kierunku tego właśnie problemu skierowały. Pytanie drugie należałoby sformułować w słowach: „Dlaczego warto to robić?”. W odpowiedzi zawrę najważniejsze perspektywy, z których przedstawiony i zwerbalizowany w poprzednim pytaniu problem, ukazuje się jako istotny i płodny zarówno badawczo jak i poznawczo. Wskazanie przyczyn, dla których wybrałem temat taki, a nie inny wydaje się kluczowe przy dalszej pracy nad zagadnieniem. Istotnym problemem przy formułowaniu odpowiedzi na drugie pytanie, będzie wyselekcjonowania przyczyn obiektywnych i poświadczenie ich obiektywności. Trzecie zaś pytanie brzmieć będzie: „Jak chcę to zrobić?”. Będzie to najobszerniejsza część mojej wypowiedzi, gdyż wiązać się będzie z przejściem od teoretycznie postawionego problemu do kwestii praktycznych, a więc obejmujących przede wszystkim zagadnienia metodologiczne. W tym miejscu ważne będzie także wskazanie stopnia, w jakim panuję w tym momencie nad materiałem i w jaki sposób wyobrażam sobie uporządkowanie i ustrukturyzowanie go. Właśnie w trzeciej części mojej wypowiedzi znajdzie się miejsce na przedstawienie wstępnie zarysowanego planu prac, który najprościej przekazać słuchaczowi w formie choćby i nie do końca kompletnego spisu treści. Rzecz jasna będzie to plan bardzo wstępny, prototypowy, który zapewne z czasem ulegać będzie większym lub mniejszym przemianom, atoli chciałbym, aby jego kręgosłup pozostał niezmienny i towarzyszył mi przez kolejne semestry pracy nad doktoratem. Na zakończenie, aby uczynić zadość wymogom formalnym, chciałbym poświęcić parę zdań swojej aktywności naukowo-akademickiej w minionych pięciu miesiącach i jak przedstawiają się plany moich aktywności w nadchodzącym semestrze. Chciałbym także odnieść się w kilku słowach do swoich dydaktyczno-badawczych kontaktów z promotorem. Przeprowadzone według powyższego schematu wystąpienie, powinno doskonale

odzwierciedlić całość pracy jaką w minionym semestrze włożyłem w przygotowania do rozpoczęcia właściwych już prac nad rozprawą doktorską.

The Borderlands. Manifestation of galician and habsburgian myths in modern polish literature

In my speech at the public reporting session, I would not like to present the progress of work on my doctorate quite directly and in a stereotype way. Instead, I am going to answer three basic and fundamental questions in the context of my future research. My work plan – as a whole – should be presented in a relatively precise answers provided to each of them. The first question is – „What do I want to do?” The answer to this problem will contain precise indications of what will the content of my doctoral dissertation really be. I will point out what in fact the subject of my dissertation is and present the research material on which I intend to work. In this part, there will be the place for discussion on the title of the dissertation and the inner motivations that led me towards this particular problem. As the sources and the idea embrace a lot of material this discussion should be rather inspiring for all the participants. The second question should be formulated in the words: „Why is it worth doing this?”. In response, I will present the most important perspectives from which the problem presented and verbalized in the previous question appears to be significant and fertile both in research and cognition. Indication of the reasons why I chose this and not another topic seems to be of a key importance in further work on the issue. A significant problem in formulating the answer to the second question will involve both the selection of objective reasons and certifying their objectivity. The third question will be „How do I want to do this?” This will be the most extensive part of my speech, as it will be connected with a transition from a theoretically presented problem to practical issues, and thus covering primarily methodological issues. At this point, it will also be important to indicate the degree to which I am in control of the material at this point and how I imagine organizing and structuring it. It is in the third part of my speech where there will be a place to present a pre-outlined work plan, which is the easiest to convey to the listener in the form of a table of contents, even if not definitely completed. Of course, it will be a very preliminary, prototype plan, which will probably undergo more or less changes in progress, but I would like its base remain unchanged and accompany me for the next semesters of work on my doctorate. Finally, in order to meet the formal requirements, I would like to devote a few sentences to my academic activity in the past five months and to what my plans for the upcoming semester are . I would also like to refer to my didactic and research contacts with the supervisor in a few words. The speech carried out according to the above scheme should perfectly reflect all the work that I put into the preparations for the beginning of the actual work on the doctoral dissertation.

Mgr Martyna Mazur

Academic supervisor: dr hab. prof. UP Magdalena Roszczynialska (IFP UP)

Auxiliary supervisor: dr Sebastian Stankiewicz (ISM UP)

Malarze wobec słowa – charakterystyka twórczości literackiej wybranych polskich artystów wizualnych XX/XXI w.

Cel projektu: zbadanie wybranych aspektów relacji między malarstwem (zarówno jako dyspozycją, czynnością, jak i jej wytworem) a literaturą, wskazanie, w jaki sposób przygotowanie plastyczne i/lub praktyka malarska przekłada się na literacką twórczość artystów malarzy. Odnotowany przez badaczy kultury „nadmiar widzialnego” skierował uwagę na literaturę w jej funkcji kreowania obrazów, co poskutkowało rozwojem badań w kierunku studiów interdyscyplinarnych. Wiele z nich dotyczy obecności obrazu malarskiego w literaturze i związanych jest z problematyką – szeroko rozumianej – ekfrazy (w najbardziej znanym ujęciu jest to literacki opis dzieła sztuki¹). Ciekawie w tym kontekście rysuje się nieopracowane zagadnienie posługiwania się materiałem słowa przez twórców sztuk wizualnych. Przedmiot badania: w ramach prowadzonych badań opracuję kryteria doboru pozwalające wyodrębnić reprezentatywną grupę polskich malarzy, zajmujących się działalnością literacką (oraz publikujących po 1945 r.). Zależy mi przede wszystkim na zebraniu korpusu tekstów i opisanie specyfiki twórczości wybranych artystów. Interesuje mnie, czy działalność ta jest wyraźnie odrębna od literatury autorstwa pisarzy niebędących również artystami wizualnymi. Różnica ta mogłaby polegać np. na odmiennym percypowaniu przestrzeni oraz przedmiotów, na takim uwrażliwieniu estetycznym, które działa niczym filtr nałożony na obraz rzeczywistości. Ta specyfika będzie wyłaniać się w toku prowadzonych przez mnie badań. Docelowo chciałabym stworzyć opis poszczególnych „gatunków” literackich (rozumianych według definicji kulturowej teorii gatunku) uprawianych przez piszących malarzy oraz kluczowych problemów ich twórczości. Metodologia badań: poruszany przeze mnie problem wymaga odniesienia do różnych dziedzin wiedzy i teorii, m.in. z zakresu literaturoznawstwa, semiotyki, estetyki, neuronauki. Analiza niektórych tekstów literackich polegała będzie na rozpoznaniu obrazów (bądź stylów malarskich), do których utwory te nawiązują i umieszczeniu ich w macierzystym kontekście, do czego pomocne będą pojęcia wywodzące się z historii i krytyki sztuki. Ponadto interdyscyplinarny charakter mojej rozprawy wynika z samej natury zagadnienia, łączącego posługiwanie się znakami ikonicznymi i językiem literackim. W badaniach koncentruję się na tekstach będących w ścisłym związku z malarstwem, uwzględniając proces tworzenia dzieła, recepcję własnej oraz cudzej twórczości malarskiej autora i tematy pokrewne. Spodziewane wyniki: 1. Dokumentacja zjawiska artystycznego „literatury malarskiej”. 2. Opracowanie problematyki, specyfiki formalnej i genologii pisarstwa malarzy. Wkład w rozwój dyscypliny literaturoznawstwo: poszerzenie dotychczasowych badań nad relacją słowo-obraz o analizę wyspecjalizowanej grupy utworów napisanych przez artystów malarzy. Wskazanie na możliwe funkcje tego typu utworów.

---

¹ Często wzbogacony o doznania osoby piszącej i służący jako punkt wyjścia do rozważań nad istotnym dla autora problemem. Do badaczy zajmujących się szczególnie problematyką ekfrazy należą m.in.: Adam Dziadek, Seweryna Wyśtouch, Rozalia Słodczyk, Małgorzata Czermińska.

Painters towards the word – characteristics of literary work of selected Polish 20th/21st century visual artists

Aim of the project: to examine selected aspects of the relation between painting (both as a disposition, activity and its work of art) and literature, to indicate how artistic background and/or painting practice transfer to the literary work of painters. The "redundancy of visible" noted by researchers of culture drew attention to literature in its function of creating images, which resulted in the development of research in the field of interdisciplinary studies. Many of them are concerned with the presence of a painting image in literature and related to the problem of - broadly understood – ekphrasis (in the best known sense, it is a literary description of a work of art). In this context, there is an interesting problem with the use of word matter by visual artists. Research subject: as part of the research, I will develop selection criteria that will allow for a distinction of a representative group of Polish painters involved in literary activity (and whose works have been published after 1945). Most of all, I want to collect the corpus of texts and describe the character of the work of selected artists. I am interested in whether this activity is clearly distinct from literature by writers who are not also visual artists. This difference could be found, for example, in a different perception of space and objects, in such an aesthetic sensibility that acts as a filter imposed on the image of reality. This specificity will emerge in the course of my research. Ultimately, I would like to create a description of literary "genres" (according to the definition of the cultural theory of genre) practiced by painters with writing skills and the key problems of their work. Research methodology: the raised problem requires a reference to various fields of knowledge and theory, including literary studies, semiotics, aesthetics, and neuroscience. The analysis of some literary texts will consist in identifying the images (or painting styles) to which these works refer and placing them in their native context, which will be helped by concepts derived from history of art and art criticism. Moreover, the interdisciplinary profile of my dissertation results from the very nature of the issue, combining the use of iconic signs and literary language. In my research, I focus on texts that are closely related to painting, taking into account the process of creating a work, the reception of the author's own and other people's paintings, and akin topics. Expected results: 1. Documentation of the artistic phenomenon of "painting literature". 2. Development of the issues, formal specificity and genealogy of painters' writing. Contribution to the evolution of the discipline of literary studies: expanding the existing research on the word-image relation by analyzing a specialized group of works written by painters. An indication of the possible functions of this type of opuses.

Panel II

Językoznawstwo

Linguistics

Mgr Martyna Górecka

Academic supervisor: prof. dr hab. Stanisław Koziara (IFP UP)

Auxiliary supervisor: dr Maciej Jaskot (IN UP)

„Memiczne jednostki frazeologiczne” - czyli frazemy w memach internetowych

Celem mojego projektu badawczego jest obserwacja i zbadanie powtarzających się połączeń wyrazowych, które występują w polskich memach internetowych. Takie działania badawcze miałyby doprowadzić do potwierdzenia hipotezy o występowaniu w języku specyficznych jednostek frazeologicznych, których bezpośrednim lub pośrednim źródłem są memy internetowe. Hipoteza zakłada, że różnią się one w znacznym stopniu od związków frazeologicznych występujących w języku ogólnym, dlatego należałoby nadać im odrębną nazwę, to jest “memiczne związki frazeologiczne”. Zjawisko językowe, jakim jest mem internetowy, jest stosunkowo młode, dlatego istnieje ograniczona liczba publikacji traktujących o tym fenomenie. Pierwszymi polskimi językoznawczyniami, które pisały na temat memów internetowych były m.in. Ewa Koziół-Chrzanowska, Agnieszka Anna Niekrewicz czy Iwona Burkacka. Najważniejszą pracą badawczą, dla tego projektu, jest monografia Agnieszki Anny Niekrewicz, która została wydana w 2015 roku i nosi tytuł *Od schematyzmu do kreacyjności. Język memów internetowych*. Jest to kluczowa praca, ponieważ to w niej pojawia się obserwacja, że istnieje „leksyka i frazeologia o genezie memetycznej” (Niekrewicz, 2015: 230). Badania należy rozpocząć od zgromadzenia materiału badawczego, czyli odnotowania powtarzających się połączeń wyrazowych w memach internetowych, zbierając jednocześnie informacje o frekwencji oraz kontekście użycia. W następnych etapach badania należy m.in. opisać “memiczne jednostki frazeologiczne” za pomocą współcześnie używanych typologii frazeologicznych i sformułować wstępną definicję tych jednostek a dalej porównać wybrane jednostki z związkami frazeologicznymi lub frazemami, jak również sprawdzić, czy są one obecne w polszczyźnie ogólnej. Potencjalną trudność może stanowić miejsce prowadzenia badań. Codziennie w Internecie publikuje się dziesiątki tysięcy memów i odnalezienie tych, zawierających powtarzające się połączenia wyrazowe może być czasochłonne. Inną trudnością może być ustalenie rzeczywistego pochodzenia danego frazemu.

Memelik'e phraseological units' - or phrasemes in internet memes

My research project aims to observe and study the recurrent word combinations present in Polish Internet memes. Such research activities would confirm a hypothesis on the existence of specific phraseological units in the language, the direct or indirect source of which are Internet memes. The hypothesis assumes that they differ significantly from idiomatic phrases found in standard language, which is why I would give them a separate name, id est memelike phraseological units. The Internet meme as a linguistic phenomenon is relatively young, so there are a limited number of publications examining it. The first Polish linguists to write about Internet memes were Ewa Koziół-Chrzanowska, Agnieszka Anna Niekrewicz, and Iwona Burkacka. The crucial research work is Agnieszka Anna Niekrewicz's monograph "Od schematyzmu do kreacyjności. Język memów internetowych", which was published in 2015 because it contains the observation that there is a "lexis and phraseology with a memetic genesis" (Niekrewicz, 2015: 230). At the beginning of the study, I would collect

research material, id est repeated word combinations in Internet memes, simultaneously compiling information on frequency and context of use. In the next stages of the research, I would attempt to characterize 'memelike phraseological units' using modern phraseological classifications and formulate a preliminary definition of them. Then I would compare selected units with polish idiomatic phrases, along with verifying whether some 'memelike phraseological units' have entered the standard language. Since tens of thousands of memes are published daily on the Internet a potential difficulty may be the study site, because selecting those memes containing repeated word combinations may be time-consuming. Another obstacle is to determine the actual origin of a given word combination.

Mgr Agnieszka Olszewska

Academic supervisor: dr hab. prof. UP Halina Pawłowska-Jaroń (IFP UP)

Auxiliary supervisor: dr Anna Siudak (IFP UP)

Zależności oddechowo-fonacyjno-artykulacyjne w przebiegu chorób neurologicznych u osób dorosłych

Charakterystyka problemu badawczego: Problemy oddechowo-fonacyjno-artykulacyjne są najczęściej notowanym, nabytym zaburzeniem o podłożu neurologicznym (Duffy 2005), a mimo to należą do najslabiej opisanych i opracowanych patologii mowy. W piśmiennictwie polskim jest to nurt badań klinicznych dotyczących chorób neurodegeneracyjnych (zwyrodnienie mózdkowo-oliwkowe, choroba Wilsona, neuroblerioza, stwardnienie rozsiane, zaburzenia dyzartryczne w mózgowym porażeniu dziecięcym). Koniecznością jest pogłębienie badań i próba opisu w kontekście innych chorób neurologicznych (udar, tętniak, demencja, choroba Parkinsona, stwardnienie boczne zanikowe, konsekwencja przebytej choroby wywołanej wirusem Covid-19). Punktem wyjścia do rozważań powinna być rozszerzona definicja ujmująca problematykę z całym spektrum objawów, do których zaliczamy trudności oddechowe, fonacyjne, rezonans, barwę głosu, artykulację, prozodię, zaburzenia motoryki narządów mowy, zaburzenia połykania, uszkodzenie nerwów czaszkowych. Wieloaspektowe ujęcie problemu przyczyni się w praktyce do stawiania właściwej diagnozy i programowania dobrze dobranej terapii. Hipotezy badawcze: 1. Zaburzenia oddechowo-fonacyjno-artykulacyjne nie dotyczą jedynie nieprawidłowości w realizacji fonemów na skutek uszkodzenia ośrodków i dróg nerwowych. Mają wpływ na dwie warstwy substancji fonicznej wypowiedzi: segmentalną (głoski) i suprasegmentalną (akcent, tempo, rytm, melodia mowy). (Grabias 2000; Mirecka 2015, Kania 1982); 2. Złożony obraz wynikający ze współwystępowania dysfunkcji w pracy aparatu oddechowego oraz artykulacyjnego ma bezpośrednie przełożenie na realizację mowy nie tylko w kontekście realizacyjnym, ale wpływa też na obraz kompetencji językowych, komunikacyjnych. Metodologia: Zasadniczym problemem w diagnozie logopedycznej w zetknięciu z zaburzeniami o podłożu neurologicznym (afazja, dyzartria, dysfagia) jest brak standaryzowanych narzędzi do oceny problemów pacjenta. Terapeuci dokonują rozpoznania najczęściej na podstawie podejścia eksperymentalno- klinicznego (zgodnie z zaleceniami ujętymi w

Standardach postępowania logopedycznego (Grabias, Panasiuk, Woźniak 2015), posługują się niestandardyzowanymi i niespolonizowanymi narzędziami i własnym doświadczeniem. W trakcie zbierania materiału badawczego ocenie będzie podlegała: 1. realizacja fonemów i struktur wyrazów; 2. organizacja prozodyczna ciągu fonicznego w zakresie intonacji, akcentu, tempa i rytmu mówienia, ocena rezonansu i jakości głosu; 3. zrozumiałość mowy; 4. stan funkcjonowania aparatu mowy: praca aparatu oddechowego, praca aparatu fonacyjnego, motoryka narządów mowy (ruchy izolowane i naprzemienne). Dodatkowe informacje będą stanowiły wyniki badań specjalistycznych (lekarskich, psychologicznych), wywiad z badanym i jego opiekunami oraz narzędzia i techniki stosowane i opracowane przez polskich badaczy: *Dysarthria Profile*, S.J. Robertson, Tuscon: Communication Skill Builders, 1987, (tłumaczenie: T. Lewicka, A. Rożek); *Dysarthria. Wskazówki do diagnozy różnicowej poszczególnych typów dyszartrii*, O. Jauer-Niworowska, J. Kwasiborska, Gliwice 2009; *Kwestionariusz diagnostyczny zaburzeń mowy ze szczególnym uwzględnieniem afazji i dyszartrii dla młodzieży i dorosłych*, Szłapa K., Tomasiak i., Wrzesiński S., Gdańsk 2014; *Diagnoza dyszartrii u dorosłych w neurologii klinicznej*, Gatkowska I., Kraków 2012; *Skala dyszartrii* (wersja eksperymentalna dla dorosłych), K. Gustaw, U. Mirecka (2000, 2001)

Respiratory-phonatory-articulatory relations in the course of neurological diseases in adults

Characteristics of the research problem: Respiratory-phonatory-articulatory problems are the most frequently noted acquired neurological disorders (Duffy 2005), yet it is one of the least described and developed speech pathologies. In the Polish literature there is a stream of clinical research concerning neurodegenerative diseases (cerebellar-olive degeneration, Wilson's disease, neuroboreriosis, multiple sclerosis, dysarthric disorders in cerebral palsy). It is necessary to deepen the research and try to describe in the context of other neurological diseases (stroke, aneurysm, dementia, Parkinson's disease, amyotrophic lateral sclerosis, consequence of Covid-19 virus disease). The starting point for consideration should be an extended definition that includes the problem with the whole spectrum of symptoms, which include difficulties with breathing, phonation, resonance, voice timbre, articulation, prosody, motor disorders of speech organs, swallowing disorders, and cranial nerve damage. A multifaceted approach to the problem will contribute in practice to making a proper diagnosis and programming well-chosen therapy.

Research hypotheses: 1. Respiratory-phonatory-articulatory disorders do not only refer to abnormalities in the realization of phonemes as a result of damage to nerve centers and pathways. They affect two layers of the phonemic substance of speech: segmental (phonemes) and suprasegmental (accent, tempo, rhythm, speech melody). (Grabias 2000; Mirecka 2015, Kania 1982); 2. The complex picture resulting from the co-occurrence of dysfunctions in the work of the respiratory and articulatory apparatus has a direct impact on the realization of speech not only in the context of realization, but also affects the picture of linguistic, communicative competence.

Methodology: A fundamental problem in the diagnosis of speech therapy in connection with neurological disorders (aphasia, dysarthria, dysphagia) is the lack of standardized tools to assess the patient's problems. Therapists make the diagnosis most often on the basis of the experimental-clinical approach (according to the recommendations included in the Standards of Logopedic

Procedure (Grabias, Panasiuk, Woźniak 2015), using non-standardized and non-colonized tools and their own experience. In the course of collecting research material, the assessment will include: 1. realization of phonemes and word structures; 2. prosodic organization of the phonetic sequence in terms of intonation, accent, pace and rhythm of speaking, assessment of resonance and voice quality; 3. comprehensibility of speech; 4. state of functioning of the speech apparatus: work of the breathing apparatus, work of the phonation apparatus, motorics of speech organs (isolated and alternating movements). Additional information will include the results of specialist examinations (medical, psychological), an interview with the patient and his/her caregivers, as well as tools and techniques used and developed by Polish researchers: *Dysarthria Profile*, S.J. Robertson, Tuscon: Communication Skill Builders, 1987, (translation: T. Lewicka, A. Rożek); *Dysarthria. Guidelines for differential diagnosis of individual types of dysarthria*, O. Jauer-Niworowska, J. Kwasiborska, Gliwice 2009; *Diagnostic questionnaire of speech disorders with special regard to aphasia and dysarthria for youth and adults*, Szłapa K., Tomasiak i., Wrzesiński S., Gdańsk 2014; *Diagnosis of dysarthria in adults in clinical neurology*, Gatkowska I., Kraków 2012; *Dysarthria Scale* (experimental version for adults), K. Gustaw, U. Mirecka (2000, 2001)

Mgr Jadwiga Prażak

Academic supervisor: dr hab. prof. UP Halina Pawłowska-Jaroń (IFP UP)

Wpływ rozwoju motorycznego na rozwój funkcji prymarnych: ssanie, połykanie, oddychanie, gryzienie w pierwszym roku życia dziecka w interdyscyplinarnym ujęciu logopedy i fizjoterapeuty

Pytanie badawcze: Czy rozwój motoryczny dziecka w 1 roku życia i jego zakłócenia wpływają na rozwój (ilościowy i jakościowy) funkcji prymarnych tj. ssanie, oddychanie, połykanie, gryzienie oraz sekundarnych tj. artykulacji? Przedmiotem badań będzie grupa dzieci do 1 roku życia, które oceniane będą z punktu widzenia fizjoterapeuty i logopedy. Hipotezą jest korelacja wpływu rozwoju motorycznego z jakością rozwoju funkcji prymarnych: ssania, oddychania, połykania, gryzienia ewentualnie uwzględniania funkcji sekundarnych tj. artykulacji, wad zgryzu. Hipoteza została zaproponowana w oparciu o neurofizjologiczny model rozwoju oraz biomechanice funkcjonowania układu ustno-twarzowego, oddechowego i mięśniowo-szkieletowego jak również dotychczasowej obserwacji. Planowana metodologia oparta będzie na ocenie jakościowej i ilościowej rozwoju funkcji na etapie poszczególnych kamieni milowych rozwoju motorycznego dziecka. Obserwacja jakości i ilości funkcji prymarnych u dzieci rozwijających się prawidłowo oraz tych wykazujących zakłócenia rozwojowe. Obserwacja będzie rejestrowana w formie dokumentacji zdjęciowej i filmowej, pogłębiony wywiad. Obserwacji poddawane będą również proponowane działania terapeutyczne i ich wpływ na zmianę jakością bądź ilościową w zakresie obserwowanych zakłóceń. Znaczenie badań: W związku z narastającą liczbą problemów logopedycznych i motorycznych u dzieci pozostających o nieznanym etiologii poszukiwanie nowych narzędzi oraz szczegółowa obserwacja adaptacji do zmian cywilizacyjnych takich jak cyfryzacja, tryb życia wydaje się być koniecznością. Odmienne spojrzenie na problemy logopedyczne z punktu widzenia fizjoterapeuty może wskazać dodatkowe pole do

wspólnej, wzajemnie uzupełniającej się pracy w holistycznym podejściu do dziecka jako człowieka funkcjonującego w różnym otoczeniu. Wkład w rozwój dyscypliny: Przedstawienie interdyscyplinarnego podejścia do oceny rozwoju dziecka w kształtowaniu kompetencji komunikacyjnych i motorycznych oraz dodatkowe narzędzia oceny dziecka we wczesnym etapie rozwoju dające możliwość wprowadzenia wczesnej interwencji terapeutycznej. Dotychczas problemy logopedyczne nie były rozważane i poddawane badaniom z punktu widzenia zakłóceń rozwoju motorycznego choć nawiązują do tej problematyki w swoich opracowaniach dr Mira Rządźka, dr Anna Regner, prof. Jagoda Cieszyńska-Rożek, dr Teresa Kaczan, lecz pozostają one skoncentrowane na obszarze traktu ustno-twarzowego, kompetencji językowych bez korelacji z zakłóceniami funkcji motorycznych. Znaczenie społeczne: Wprowadzenie działań profilaktycznych oraz możliwości poszerzenia wczesnej interwencji terapeutycznej zmniejszające ryzyko rozwoju niewłaściwych wzorców: gryzienia, połykania, oddychania, wad zgryzu oraz artykulacji.

Influence of the motor development on the primary function: sucking, swallowing, breathing, chewing during first year of child life. Physiotherapy and speech therapist interdisciplinary

Research question: Is the motor development in first year and development disruptions have influence on development primary function like sucking, breathing, swallowing, chewing and secondary like articulation? Subject of research will be the group of children till 1 year old which will be evaluate from two point of view, physiotherapy and speech therapy. The hypothesis is the correlation of influence motor development and quality of evaluation primary function sucking, breathing, swallowing, chewing and possibility to take in to account secondary function like articulation and malocclusion. Hypothesis proposal is based on neurophysiology model of development, biomechanical functioning of orofacial, breathing and muscle skeletal system which was observing during work. Methodology will be based on assessment quality and quantity function development in the time of milestones. Observation will be concern on quality and quantity during normal and disturb development. Observation will be regist by photos and films and also in depth questionnaire with parents. There also will be proposal of therapeutic intervention and influence changing on quantity or quality of functioning. Significance of the study: Due to the increasing number of speech therapy problems and motor problems in children remaining of unknown etiology the search for new tools and detailed observation of adaptation to civilization changes such as digitization, lifestyle seems to be a necessity. A different view on speech therapy problems from the physiotherapist's point of view may indicate an additional field for joint, complementary work in a holistic approach to the child as a human being functioning in different environments. Contribution to the development of the discipline: Presentation of an interdisciplinary approach to the assessment of child development in the formation of communicative and motor competence and additional tools for the assessment of the child in the early stages of development providing the opportunity to introduce early therapeutic intervention. So far, speech therapy problems have not been considered and researched from the point of view of motor development disorders, although Dr. Mira Rządźka, Dr. Anna Regner, Prof. Jagoda Cieszyńska-Rożek, Dr. Teresa Kaczan refer to this issue in their studies, but they remain focused on the area of oral-facial tract, language competence

without correlation with motor function disorders. Social relevance: Introduction of preventive measures and opportunities to expand early therapeutic intervention reducing the risk of developing inappropriate patterns: biting, swallowing, breathing, malocclusion and articulation.

Mgr Joanna Walczak

Academic supervisor: dr hab. prof. UP Teresa Muryn (IN UP)

Analiza porównawcza językowych wykładników rodzaju rzeczowników osobowych w polszczyźnie i francuszczyźnie współczesnej

Niniejszy projekt rozprawy doktorskiej będzie opisywał zjawisko rodzaju gramatycznego z trzech perspektyw badawczych: "czystego" językoznawstwa, socjolingwistyki oraz psycholingwistyki. Celem spojrzenia na problem z pierwszej perspektywy jest gruntowne zbadanie językowych możliwości istniejących w polszczyźnie oraz francuszczyźnie współczesnej do wyrażania rodzaju męskiego i żeńskiego na poziomie leksykalnym, morfologicznym, składniowym oraz frazeologicznym. Głównym celem socjolingwistycznym jest zaś analiza czynników historycznych, społecznych oraz kulturowych wpływających na obecny sposób wyrażania rodzaju żeńskiego i męskiego w obu ww. językach. Dzięki przyjęciu psycholingwistycznego punktu widzenia problemu jest możliwe przeprowadzenie studium motywacji *native speakerów* do stosowania danych językowych wykładników płci żeńskiej i męskiej oraz analiza wizerunku obu płci wyłaniającego się ze związków frazeologicznych skupionych wokół pojęć *kobieta* i *mężczyzna*, a także konfrontacja tego obrazu ze sloganami z protestów kobiet organizowanych we Francji i w Polsce. Przedmiotem badań będą istniejące w tekstach administracyjnych (ogłoszeniach o pracę oraz rozporządzeniach uczelnianych) nazwy zawodów oraz funkcji, a także zawierające je zdania. Następnym etapem będzie skonfrontowanie użytych w tekstach form w języku polskim i francuskim. Podobnej analizie zostaną poddane związki frazeologiczne, o których mowa powyżej. Celem tego etapu jest porównanie obrazu płci w obu językach, istniejącego we frazeologizmach oraz tego wyłaniającego się ze sloganów z protestów. Planowane jest również przeprowadzenie badań ankietowych wśród rodzimych użytkowników języka polskiego oraz francuskiego zawierającego zestaw przykładów, gdzie istnieje kilka poprawnych norm wyrażania obu płci. Tym samym będzie możliwe dowiedzenie się na jakim etapie jest feminizacja oraz maskulinizacja językowa dziś. Przedmiotem ankiety będą również motywacje *native speakerów* do używania bądź nieużywania rodzaju męskiego i żeńskiego, szczególnie tam, gdzie dochodzi np. do zaburzenia związku zgody lub powszechnego użycia rodzaju męskiego również w odniesieniu do kobiet.

A comparative analysis of linguistic ways of expressing the gender of personal nouns in modern Polish and French

The project of our Ph.D. thesis will describe the phenomenon of grammatical gender from three research perspectives: "pure" linguistics, sociolinguistics, and psycholinguistics. The aim of adopting the first perspective is to thoroughly investigate the linguistic ways in modern Polish and French to express the masculine and feminine gender at the lexical, morphological, syntactic, and phraseological level. Our main sociolinguistic objective will be to analyze the historical, social, and cultural factors influencing the current expression of the feminine and masculine gender in the two languages mentioned above. On the other hand, the aim of adopting a psycholinguistic view of the problem is to study the motivations of native speakers to use given linguistic modes to express both genders and to analyze the image of the masculine and feminine gender emerging from sayings and collocations focused on the notions of woman and man. Then, a woman's appearance will be confronted with slogans from women's strikes organized in France and Poland. The research subject will be, firstly, administrative texts (including job advertisements and university regulations.) We will analyze the names of functions and professions and all the sentences containing them. The next stage will be the comparison of these forms in both languages of the study. A similar analysis will be conducted on sayings and collocations mentioned above. It is also planned to survey native Polish and French speakers containing examples where there are several possible forms of expression for both genders. In this way, it will be possible to determine the stage of feminization and masculinization of modern French and Polish. The survey will also examine native speakers' motivations for using or not using the masculine and feminine gender, especially where, for example, we accept several case governments or where the male gender is commonly used to refer to both genders.

Panel III

Historia i Filozofia

History & Philosophy

Mgr Klaudia Rams

Academic supervisor: prof. dr hab. Mariusz Wołos (IHIA UP)

Rozwój turystyki na obszarze Kresów Wschodnich II Rzeczypospolitej

Przedmiotem moich badań jest rozwój turystyki na obszarze Kresów Wschodnich II Rzeczypospolitej. Swoją pracę naukową chciałabym poświęcić przedstawieniu szerokiego spektrum czynników, które miały decydujący udział w tym zakresie. Spośród kluczowych aspektów, stanowiących obszar prowadzonych przeze mnie badań, należy wymienić formy interwencjonizmu państwa w rozwój ruchu turystycznego na Kresach Wschodnich. Znaczącą kwestią są również motywacje podróżnicze, które ukształtowały specyfikę samych podróży. Niebagatelny udział w rozwoju turystyki, na obszarze stanowiącym przedmiot moich badań, przypadł także organizacjom pozarządowym. Spośród nich należałoby wyszczególnić, m.in. lokalne stowarzyszenia turystyczno-krajoznawcze, a także biura podróży oraz stowarzyszenia młodzieżowe i akademickie. Jednym z zamysłów moich badań jest analiza czynników, które doprowadziły do utrudnień w zakresie wprowadzenia tzw. przemysłu turystycznego; który z powodzeniem rozwijał się w krajach zachodnioeuropejskich. W swoich dociekaniach chciałabym także skupić się na naukowym wymiarze międzywojennej turystyki, który przejawiał się w działalności Studium o Ziemiach Wschodnich i Studium Turyzmu Uniwersytetu Jagiellońskiego. W nawiązaniu do kontekstu metodologicznego, w swojej pracy chciałabym zastosować trzy kluczowe metody badawcze: heurystyczną, statystyczną i porównawczą. Pierwsza z wymienionych stanowi niezbędne narzędzie w zakresie analizy źródłowej materiałów poświęconych infrastrukturze turystycznej, komunikacyjnej oraz formom interwencjonizmu państwa w rozwój turystyki na Kresach Wschodnich. Druga z wyszczególnionych metod zostanie wykorzystana w celu określenia liczebności turystów przybyłych na obszary kresowe w poszczególnych latach. Głównym zamysłem tego przedsięwzięcia będzie określenie motywacji podróżniczych oraz opracowanie wniosków nawiązujących do sytuacji polityczno-gospodarczej II Rzeczypospolitej. Metoda porównawcza będzie niezbędna w zakresie zestawienia rozwoju turystyki na Kresach Wschodnich z obszarami silnej percepcji rozwoju ruchu turystycznego w międzywojennej Polsce. Dotychczasowe efekty moich badań obejmują częściowe zapoznanie się z literaturą przedmiotu. Z uwagi na utrudnienia w realizacji kwerend archiwalnych, skupiłam się na gromadzeniu i analizie materiałów zdigitalizowanych takich, jak prasa, roczniki, broszury, informatory, raporty czy przewodniki. Udało mi się także odnaleźć kompatybilne z tematyką pracy źródła archiwalne. W zależności od obostrzeń wynikających z sytuacji pandemicznej, chciałabym zrealizować kwerendy archiwalne w następujących jednostkach: kwerendy archiwalne na terenie Polski (Archiwum Narodowe w Krakowie; Oddział I Wawel, Archiwum Akty Nowych w Warszawie, Wojskowe Biuro Historyczne w Warszawie), kwerendy archiwalne za granicą (Archiwum Państwowe we Lwowie, Narodowe Archiwum Historyczne w Grodnie, Litewskie Centralne Archiwum Państwowe).

Development of tourism in the Eastern Borderlands of the Second Polish Republic

The subject of my research is the development of tourism in the Eastern Borderlands of the Second Polish Republic. I would like to devote my research work to showing a wide range of factors that played a decisive role in this area. Among the key aspects that constitute the area of my research, one should mention the forms of state intervention in the development of tourism in the Eastern Borderlands. The travel motivations that have shaped the specificity of the journals themselves are also a significant issue. Non-governmental organizations also played a significant role in the development of tourism in the area that is the subject of my research. Among them, one should mention i.a. local tourist and sightseeing associations, as well as travel agencies, youth and academic associations. One of the ideas of my research is to analyze the factors that led to difficulties in introducing the so-called tourism industry; which successfully developed in Western European countries. In my research, I would also like to focus on the scientific dimension of interwar tourism, which manifested itself in the activities of the Study of Eastern Territories and the Study of Tourism at the Jagiellonian University. As for the methodological context, in my work I would like to use three key research methods: heuristic, statistical and comparative. The first of these is an indispensable tool in the field of source analysis of materials devoted to tourism and communication infrastructure and forms of state intervention in the development of tourism in the Eastern Borderlands. The second of the specified methods will be used to determine the number of tourists coming to the borderland areas in individual years. The main idea behind this undertaking will be to define travel motivations and to develop conclusions referring to the political and economic situation of the Second Polish Republic. The comparative method will be necessary to compare the development of tourism in the Eastern Borderlands with the areas of strong perception of the development of tourism in interwar Poland. The results of my research to date include a partial reading of the literature on the subject. Due to difficulties in the implementation of archival searches, I focused on collecting and analyzing digitized materials such as press, yearbooks, brochures, guides and reports. I was also able to find archival sources compatible with the subject of the work. Depending on the restrictions resulting from the pandemic situation, I would like to carry out archival inquiries in the following units: archival inquiries in Poland (National Archives in Krakow, Archives of Modern Records in Warsaw, Military Historical Office in Warsaw), archival inquiries abroad (State Archives in Lviv, National Historical Archives in Grodno, Lithuanian Central State Archives).

Mgr Tomasz Korban

Academic supervisor: prof. dr hab. Jan Rydel (INoPiA UP)

Academic supervisor (in progress): dr hab. Cecylia Leszczyńska (Uniwersytet Warszawski)

Restytucja złota monetarnego przez Polskę po II wojnie światowej

Głównym celem projektu jest przedstawienie procesu restytucji złota monetarnego przez Polskę po II wojnie światowej. We wrześniu 1946 roku Wielka Brytania, Francja i USA utworzyły Komisję Trójstronną ds. restytucji złota monetarnego (Tripartite Commission for the Restitution of Monetary

Gold). Zasoby te pełniły funkcję pokrycia waluty obiegowej danego kraju. Ten rodzaj złota, tak jak i inne, został zagrabiony w czasie wojny przez Niemcy. Istnienie Komisji było możliwe bezpośrednio dzięki implementacji części III paryskiego układu reparacyjnego z 14 stycznia 1946 roku, a pośrednio dzięki ustaleniom aliantów w czasie trwania wojny co do reparacji i restytucji ze strony państw osi, a w szczególności Niemiec. W ciągu całej swojej działalności Komisji swoje roszczenia do złota zgłosiło dziesięć państw, w tym Polska. Komisja zakończyła swoją działalność 9 września 1998 roku. Jej rola jest prawie nieznana w polskiej historiografii, dlatego jednym z celów projektu jest przedstawienie jej aktywności. Projekt ma również na celu zbadanie przyczyn, które spowodowały, iż większość z polskich roszczeń została odrzucona. Proces restytucji złota monetarnego w wypadku Polski trwał prawie 30 lat, dlatego też kolejnym celem badawczym będzie znalezienie odpowiedzi na pytanie dlaczego trwał on tak długo. W polskiej opinii publicznej pojawiają się również głosy, jakoby Polska wciąż miała prawo do odzyskania złota monetarnego. Z tego powodu, projekt ma na celu wyjaśnienie wszelkich nieścisłości i obiegowych opinii. W dysertacji zostanie opisany również wpływ bezpośrednich rokowań dyplomatycznych władz PRL z rządami Wielkiej Brytanii, Francji i USA na proces restytucji złota monetarnego. Realizacja powyższych celów będzie oparta o krytyczną analizę źródeł, a w głównej mierze niewykorzystywane do tej pory, zarówno w historiografii polskiej i powszechnej, archiwaliów Komisji Trójstronnej, znajdujących się w Archive Diplomatique w Paryżu. Kwerendy zostaną również przeprowadzone w The National Archives (Londyn), National Archives (Waszyngton), a także Warszawie (Archiwum Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Archiwum Akt Nowych). Efektem projektu będzie monografia, której struktura, zdeterminowana etapami procesu restytucji, (pierwszy – 1947-1958, drugi – 1970-1976) a także opisanymi już wcześniej potrzebami historiografii. W projekcie wykorzystane zostaną metody kwantytatywne i szacunkowe, w celu weryfikacji wysokości polskich żądań. Badania, z racji tematu projektu, będzie charakteryzował wysoki stopień umiędzynarodowienia. Projekt zakłada bowiem wykorzystanie w głównej mierze źródeł i opracowań angielsko- i francuskojęzycznych, zgromadzonych w zagranicznych archiwach i bibliotekach. Podjęcie próby porównania procesu restytucji złota przez Polskę z innymi krajami, może również wzbudzić duże zainteresowanie zagranicznych badaczy. Z racji opisanych już wcześniej istniejących kontrowersji co do działalności Komisji, projekt może spełnić bardzo ważną rolę społeczną.

Restitution of monetary gold by Poland after World War II

Main aim of project is presenting process of restitution monetary gold by Poland after World War II. In September 1946 Great Britain, France and USA established Tripartite Commission for the restitution of monetary gold. These resources served as reserve cover of each country. This kind of gold, such others, had been looted by Germany. The existence of Commission was directly possible as implementation of Third Part Agreement on Reparation from Germany (14th January 1946) and indirectly to agreements of Allies during the War related to reparation and restitution from Axis states, especially Germany. During whole activity of Commission its claims to gold reported 10 countries, including Poland. The Commission finished its activity 9 September 1998 and its role is almost unknown in Polish historiography, that's why one of project goals is presenting its activity. The project aims to research reasons which caused that most of Polish claims were denied. Process

of restitution monetary gold in case of Poland lasted almost 30 years as the next research aim will be answer for question why it took so much time. In Polish public opinion appeared also some voices, supposedly Poland has still right to recover monetary gold. For this reason, the project aims to explain all inaccuracies and popular believes. In dissertation it will be described also influence of direct diplomatic negotiation between Polish authorities and governments of Great Britain, France and USA, on process of restitution monetary gold. Realization of above aims will be based on critical analysis sources, mainly these records which hasn't been used so far, neither in Polish nor world historiography, archival materials of Tripartite Commission, held in Archive Diplomatique in Paris. Queries will be conducted also in The National Archives (London), National Archives (Washington DC) and Warsaw (Archive of Polish Diplomacy, Archive of Modern Records). The effect of project will be monography, which structure is going to be determined by parts of restitution (first – 1947-1958, second – 1970-1976) and also needs of historiography, described earlier. In project it will be used quantitative and estimation methods, to verify the amount of Polish claims. Research, because of project subject, will be characterized high degree of internationalization. The project assumes usage mainly English- and French- language primary and secondary sources, held in foreign archives and libraries. The attempt of comparison process of restitution monetary gold by Poland with other countries, might raise big interest foreign researchers. Because of described earlier controversies related to activity of Commission, the project might play significant social role.

Mgr Bayarjargal Bat-Erdene

Academic supervisor: dr hab. prof. UP Łukasz Tomasz Sroka (IHIA UP)

Dzieło Antoniego Ferdynanda Ossendowskiego „Ludzie, zwierzęta, bogowie” jako źródło historyczne dotyczące Mongolii (The work of Antoni Ferdynand Ossendowski "People, Animals, Gods" as a historical source about Mongolia)

Nie do końca wiem, jak właściwie opisać wrażenie, jakie na mnie wywarła lektura książki „Ludzie, zwierzęta, bogowie” Antoniego Ferdynanda Ossendowskiego - polskiego podróżnika, pisarza i działacza społecznego, w którym autor opisuje realia Mongolii lat 1920-1921 tak wyśmienicie, że wywołuje ich żywe obrazy przed naszymi oczami. Książka ta była wydana trzykrotnie w języku mongolskim. W czasach wojny domowej Ossendowski pracował przez jakiś czas jako doradca finansowy admirała Kołczaka – przywódcy ruchu Białych, stacjonującego na Syberii, a po tym, jak stracono admirała, przeszedł on niezwykle trudną drogę, poczynawszy od ucieczki w głąb lasu w obawie przed aresztowaniem przez bolszewików, by w końcu dotrzeć do Mongolii, gdzie poznał barona Ungerna i z jego pomocą wyjechał przejeżdżając przez Hailar. W 1922 roku opublikował on po raz pierwszy historię owej pełnej przygód podróży w formie książki, która do 1924 roku została wydana w piętnastu językach europejskich, a sam autor zyskał miano „Marco Polo XX wieku”. Do dziś owa książka została przetłumaczona na 40 języków świata i miała 184 wydań. Bez wątpienia temu podobne wspaniałe i jakże interesujące dzieła, dzienniki z podróży do Mongolii do dziś trafiają do serc badaczy.

Można odnieść wrażenie, że fragment „Wstępu naukowego” omawianej książki „...Każdy może ją przeczytać niezależnie od wieku, wiedzy i zainteresowań. Dla nastolatków lektura tej książki z pewnością okaże się lekka niczym porywająca powieść pełna przygód, walk na śmierć i życie i strzelanin między Białymi a Czerwonymi, przepraw przez rwące rzeki tajgi będącymi testami zręczności, niepokojących i zarazem ekscytujących nocy spędzonych przy ognisku. ...Natomiast dojrzały czytelnik mający obszerniejszą wiedzę, docenią bardziej te cechy książki, które czynią ją porównywalną z „klasycznymi” dziennikami z podróży wielkich podróżników-badaczy Azji Centralnej takich, jak Przewalski, Kozłowski, Potanin” jest skierowany właśnie do nas.

Autor spotkał się ponadto z ówczesną głową państwa mongolskiego, co opisuje następujący cytat: “Tęgi, z dokładnie wygoloną głową Bogdo Dżawdzandamba wyglądał jak Rzymski Papież. Miał na sobie żółtą jedwabną szatę z obszyciem z czarnego aksamitu. Wygląd Żywego Buddy, jak każdego lamy - z jednej strony uczony, obeznany z księgami, wysoki, z drugiej strony zaś pełen pokory. Jego przybory do pisania znajdowały się na niskim stoliku w stylu chińskim”².

Jakże trafne i pouczające jest jego stwierdzenie “Choć kraj ten posiada nieskończenie bogate zasoby wszelkiego rodzaju surowców mineralnych, ponieważ niczego nie produkuje - jest krajem biednym, w którym brakuje wszystkiego. Właśnie Mongolia, jak żaden inny kraj, jest największą ofiarą dramatycznych zmian, które dziś wstrząsają światem”³. Jestem zdania, że właśnie te słowa powinni przeczytać i uświadomić sobie ludzie, będący obecnie u władzy w Mongolii.

W pewnym dokumencie przechowywanym w archiwach mongolskich mowa jest o dwóch Polakach, którzy spotkali się z Bogdo-Chanem. Autor wspominał o tym “ I tu spotkaliśmy towarzyszy niedoli – polskich żołnierzy, którzy uciekli z niewoli rosyjskiej oraz dwie polskie rodziny oraz przedstawiciele dwóch amerykańskich firm”⁴. Wskazuję również na potrzebę ponownego zbadania tego dokumentu.

Na samym końcu autor zwrócił się do nas: “Wtedy ja, poślę wam ludy, o których przedtem nikt nie słyszał. Owe ludy wyrwą swymi potężnymi rękoma chwasty rosnące w waszych umysłach i będą prowadzić ludzi, którzy zdołali zachować w swych sercach iskrę nadziei, do walki przeciwko złu. W pięćdziesiątym roku pojawią się trzy wielkie państwa i będą istniały 71 lat, po czym nastąpi osiemnaście lat wojen i zniszczeń, i dopiero wtedy ludy Szambali wyjdą na powierzchnię ziemi ze swoich jaskiń”⁵, co sprawia wrażenie, jakby blisko było do ziszczenia się tych słów.

Czytając to dzieło, nazwanie tej niebezpiecznej dla życia i zarazem ciekawej podróży "ekstremalną" wydaje się niedostatecznym. Na wewnętrznej stronie okładki książki znajduje się mapa trasy podróży, jednak ze względu na zbyt małe rozmiary, po przyjacielsku radzę zaopatrzyć się w mapę w większej skali. Dzieło to stoi w wyraźnej sprzeczności z tym, jak uczono Mongołów, jakoby Biali zawsze byli najgorszymi z ludzi, a Czerwoni najlepszymi z ludzi, niczym wcieleni „bogowie”.

---

² A. F. Ossendowski, *Ludzie, zwierzęta, bogowie*, Ułan Bator 2017, s. 150.

³ Ibidem, s. 121

⁴ Ibidem, s. 126

⁵ Ibidem, s. 388-389

Mgr Hanna Nasielska

Academic supervisor: dr hab. prof. UP Katarzyna Gurczyńska-Sady (IFiS UP)

Płodność melancholii

Opisy stanu melancholii można odnaleźć w pismach myślicieli starożytnych. Melancholia była już znana Hipokratesowi jako najbardziej negatywna z czterech odmian temperamentu, ale również choroba psychiczna. Szkoła Arystotelesa zrehabilitowała melancholię jako szczególną predyspozycję psychiczną cechującą ludzi genialnych. Melancholii połączonej z ironią od starożytności przypisana zostaje funkcja filozoficzna, na co przykładem jest Demokryt z Abdery. W tradycji monastycznej melancholię wiązano z acedią, atakiem demona południa stanowiącym najdotkliwszą przypadłość duchową mnichów. Z biegiem czasu pojęcie melancholii zaczęło się rozszerzać i poza określeniem stanu patologicznego czy humoralnego, poczęło funkcjonować jako synonim smutku bez powodu oraz usposobienia melancholijnego, będącego przejawem stanu ducha związanego z liryzmem. W Renesansie odnowił się pogląd o melancholijnych skłonnościach twórców wybitnych. Szerszą popularność pojęcie melancholii zyskało za przyczyną De Vita Marsilio Ficino, ryciny Albrechta Dürera Melancholie I oraz późniejszego przełomowego dzieła Anatomy of Melancholy Roberta Burtona, który, przyjmując miano Demokryta Juniora oddaje się twórczości pisarskiej, gdyż praca okazuje się najbardziej skuteczną metodą na uzyskanie równowagi duchowo-cieleśnej. Począwszy od czasów nowożytnych pojawiają się określenia w stosunku do melancholii pokrewne lub stanowiące jedną z jej odmian: spleen, ennui, Weltschmerz czy mdłości. Pewien typ melancholii zaczęto też uważać za doświadczenie o charakterze filozoficznym. Według Waltera Benjamina, który pisał o sobie, że przyszedł na świat pod znakiem Saturna, oznaką temperamentu saturnicznego jest świadomy i bezlitosny stosunek do własnego „ja”, którego natury nigdy nie uznaje się za oczywistą. Wielu filozofów, dostrzegając absurdalność otaczającego świata, własnej melancholii przypisuje status doświadczenia metafizycznego a tematy najczęściej przezeń podejmowane to nicość, nieskończoność, wieczność i śmierć. Prowadzone przeze mnie badania polegają na analizie tekstów filozoficznych i opisanu przemian wymienionych powyżej pojęć na podstawie pism filozofów z okresu starożytności (Demokryt z Abdery), filozofów nowożytnych takich jak Immanuel Kant, czy John Locke, ale najwięcej uwagi zamierzam poświęcić filozofom tworzącym w wiekach XIX i XX, jak Friedrich Nietzsche, Søren Kierkegaard, Martin Heidegger, Jean Paul Sartre, Emil Cioran, czy Gaston Bachelard. Dominująca w melancholii niechęć do życia nie tylko nie wyklucza twórczej ekspresji lecz, paradoksalnie, może stanowić fundament twórczości naukowej i artystycznej. Będę badać wpływ dyspozycji melancholijnej na koncepcje filozoficzne głoszone przez myślicieli, którzy określają samych siebie mianem melancholików lub też są za takowych uznawani przez innych.

Fertility of melancholy

Descriptions of the state of melancholy can be found in the writings of ancient thinkers. Melancholy was already known to Hippocrates as the most negative of the four varieties of temperament, but also a mental illness. Aristotle's school rehabilitated melancholy as a special mental predisposition

that characterizes brilliant people. Melancholy combined with irony has been assigned a philosophical function since antiquity, as exemplified by Democritus of Abdera. In the monastic tradition melancholy was associated with acedia, the attack of the demon of the south, which is the most acute spiritual affliction of monks. Over time the concept of melancholy began to expand, and in addition to defining a pathological or humoral state, it began to function as a synonym for sadness without reason and melancholic disposition, which is a manifestation of a state of mind associated with lyricism. The Renaissance saw a renewal of the view of the melancholic tendencies of outstanding artists. The notion of melancholy gained wider popularity thanks to Marsilio Ficino's *De Vita*, Albrecht Dürer's engraving *Melancholie I* and later Robert Burton's groundbreaking work *Anatomy of Melancholy*, who, taking the name of Democritus Junior, devotes himself to writing, as work turns out to be the most effective method of gaining spirit - body balance. Beginning with *Modern Times*, terms related to melancholy or constituting one of its varieties appeared: spleen, ennui, Weltschmerz or nausea. A certain type of melancholy also began to be considered a philosophical experience. According to Walter Benjamin, who claimed that he was born under the sign of Saturn, the sign of the saturnine temperament is a conscious and merciless attitude towards one's own self, whose nature is never taken for granted. Many philosophers, perceiving the absurdity of the surrounding world, attribute to their own melancholy the status of a metaphysical experience, and the themes most frequently addressed by it are nothingness, infinity, eternity and death. My research consists of analyzing philosophical texts and describing the transformations of the above mentioned concepts on the basis of the writings of ancient philosophers (Democritus of Abdera), modern philosophers such as Immanuel Kant and John Locke, but I intend to devote most attention to philosophers working in the 19th and 20th centuries, such as Friedrich Nietzsche, Søren Kierkegaard, Martin Heidegger, Jean Paul Sartre, Emil Cioran, and Gaston Bachelard. The aversion to life that dominates in melancholy not only does not exclude creative expression, but paradoxically it can be the foundation of scientific and artistic creativity. I will be examining the influence of the melancholic disposition on the philosophical concepts propounded by thinkers who describe themselves as melancholics or are considered so by others.

Mgr Bartłomiej Kossakowski-Kisiel

Academic supervisor: dr hab. prof UP Katarzyna Haremska (IFiS UP)

Liberalizm społeczny w koncepcji filozoficzno-politycznej Leonarda Trelawneya Hobhouse'a

Przedmiotem projektu jest koncepcja filozoficzno-polityczna liberalizmu społecznego w ujęciu Leonarda Trelawneya Hobhouse'a, a w szczególności relacja pomiędzy ideą wolności i równości, które pojawiają się w myśli autora „*Liberalizmu*”. Idea liberalizmu kolektywnego pojawiła się w Wielkiej Brytanii w drugiej połowie XIX wieku i dążyła do pogodzenia dwóch odmiennych sposobów podejścia do jednostki. Pierwsze, stawiało wolność jednostki jako wartość nadrzędną w relacji

pomiędzy jednostką a społecznością; Drugie uznawało dobro wspólnoty element istotniejszy, a co za tym idzie jej prawa miały znajdować się nad prawami pojedynczego obywatela. To napięcie we wzajemnej relacji jednostki do społeczeństwa, chociaż już wcześniej było podejmowane przez filozofów, nasiliło się na skutek przemian społecznych (rewolucji przemysłowej, wczesnej demokratyzacji społeczeństwa i jego pauperyzacji), które miały miejsce w XIX wieku w Wielkiej Brytanii. Nowe podejście do człowieka, próba znalezienia trzeciej drogi pomiędzy jednostronnym indywidualizmem i równie jednostronnym kolektywizmem, było reakcją nie tylko na ówczesne przemiany społeczne, ale także wynikiem rozwoju XIX-wiecznej nauki, odkryć na polu ekonomii, biologii, psychologii czy nauk o społeczeństwie (badania nad biedotą miejską). L.T. Hobhouse czerpał nie tylko z angielskiej tradycji filozoficznej (przede wszystkim z myśli Johna Stuarta Milla, Jeremy'ego Benthama, T. H. Greena czy Johna Locke'a), ale widział konieczność uwzględnienia obecnych w tamtym czasie silnych nurtów socjalizmu angielskiego (między innymi Towarzystwa Fabiańskiego), które wskazywały na olbrzymie nierówności społeczne, jako ten element w społeczeństwie, który wymaga poprawy. W mojej pracy będę starał się pokazać sposób, w jaki L.T. Hobhouse ustanawia wzajemny stosunek wolności i równości, wymagając od obydwóch, między innymi, rezygnacji z jednostronności. Takie działanie przekłada się na próbę zdefiniowania wzajemnej relacji jednostki i Państwa. Moim celem jest również przedstawienie liberalizmu społecznego jako próby stworzenia modelu liberalnej wrażliwości na nierówności społeczne, która opiera się na idei samoograniczenia. Osobno, będę chciał zademonstrować, że intelektualna postawa L.T. Hobhouse'a jako badacza, wymagała od niego uważnej obserwacji ówczesnych przemian społecznych, a niedogmatyczne podejście do filozoficznych idei, pozwoliło mu na stworzenie projektu intelektualnego, który był odpowiedzią na ówczesnie istotne i aktualne problemy.

Social liberalism in the philosophical and political concept of Leonard Trelawney Hobhouse

The main subject of the project is the philosophical and political concept of social liberalism as conceived by Leonard Trelawney Hobhouse, and in particular the relationship between the ideas of freedom and equality that appear in the thought of the author of 'Liberalism'. The idea of social-liberalism emerged in Britain in the second half of the nineteenth century and sought to reconcile two different approaches to the individual. The first, placed the freedom of the individual as the supreme value in the relationship between the individual and the community; the second considered the good of the community as the more important element, and consequently its rights were to be placed above those of the individual citizen. This tension in the reciprocal relationship between the individual and society, although have been already addressed by thinkers, was exacerbated by the social changes (the Industrial Revolution, the early democratisation of society and its pauperisation) that have been taking place in the 19th century Britain. A new approach to the man, an attempt to find a third way between one-sided individualism and equally one-sided collectivism, was a reaction not only to the social changes of that time, but also as the result of the 19th century Science discoveries in the field of: economy, Biology, Psychology or Social Sciences (research on the urban poverty). L.T. Hobhouse drew not only on thoughts of the English thinkers (above all on the thought of John Stuart Mill, Jeremy Bentham, T.H. Green or John Locke), but also

saw the need to take into account the English Socialism and Marxism that were popular at that time (among others, the Fabian Society), which pointed to enormous social inequalities as the element in society that needed to be improved. In my paper, I will show the way in which L.T Hobhouse establishes the reciprocal relationship between freedom and equality by requiring both, among other things, to abandon unilateralism. Such an exercise was an attempt to define the reciprocal relationship between the individual and the State. My aim is also to present social liberalism as an attempt to create a model of liberal sensitivity to social inequalities, which is based on the ethical idea of self-restraint. Separately, I would like to demonstrate that L. T. Hobhouse's intellectual stance as a researcher required him to carefully observe the social changes of the time, and his non-dogmatic approach to philosophical tenets allowed him to create an intellectual project that responded well to the relevant and current problems of his times.

Panel IV
Sztuki plastyczne
Fine Arts

Mgr Betina Bożek

Academic supervisor: dr hab. prof UP Agnieszka Łukaszewska (IGiW UP)

Auxiliary supervisor: dr Wioletta Sowa (ISM UP)

Codex. Badanie interdyscyplinarności w autorskim filmie animowanym - geneza, rozwój i wpływ na odbiorców

Temat mojego projektu doktorskiego to *Codex. Badanie interdyscyplinarności w autorskim filmie animowanym - geneza, rozwój i wpływ na odbiorców*. Interdyscyplinarność w tym projekcie należy rozumieć jako posługiwanie się przez twórców animacji wieloma technikami oraz gatunkami filmowymi, mieszanie i zacieranie się granic konwencji filmowych. Celem mojego projektu jest powstanie pracy naukowej (część teoretyczna) oraz części praktycznej projektu - powstanie krótkometrażowego filmu animowanego na podstawie książki pt. *Codex Seraphinianus*. Część teoretyczna projektu: Celem części teoretycznej jest przyjrzenie się interdyscyplinarności w filmie animowanym poprzez jego historię (w Polsce i poszczególnych krajach, m.in. Ameryce czy Czechach) oraz opisanie rozwoju i perspektyw jakie ma przed sobą (analiza badań rynku polskiej animacji). W pracy tej znajdzie się także próba określenia filmu animowanego jako gatunku, konfrontowanie ze sobą różnych jego definicji. Nie zabraknie spojrzenia na film animowany poprzez pryzmat tzw. sztuki niemożliwości - opisanie eksperymentów w historii filmu animowanego w poszczególnych krajach (m.in. w Polsce, Ameryce czy Czechach). Ostatnim elementem pracy teoretycznej będzie spojrzenie na film animowany w kontekście produktu rynkowego (opis zmian w polskim rynku filmowym od lat 90 - tych, rozwój technologii oraz rynku reklamy), a także dokonanie analizy wpływu międzygatunkowości treściowej i formalnej na odbiorców (np. podwójne kodowanie). Część praktyczna projektu: Celem części praktycznej projektu jest powstanie autorskiego, krótkometrażowego filmu animowanego na podstawie książki pt. *Codex Seraphinianus*. Jest to publikacja napisana w 1981 roku przez włoskiego grafika i architekta Luigiego Serafiniego. Jest pozycją wydawniczą, która poprzez swoją specyfikę wpisuje się w zagadnienie eksperymentu, międzygatunkowości. Można ją nazwać encyklopedią - spełnia pozornie wszystkie założenia takiej publikacji, oprócz tego, że jest napisana w wymyślonym przez autora języku, a tym samym opisuje fantastyczny, wymyślony świat. Zagłębiając się w dzieło Serafiniego, można odnieść wrażenie, że przedstawione w nim istoty, hybrydy, rzeczy - istnieją w równoległym, niedostępnym dla ludzkich zmysłów świecie. Moim celem jest połączenie osobliwej logiki, którą posługiwał się Serafini tworząc *Codex Seraphinianus* z zagadnieniem interdyscyplinarności w filmie animowanym, którą analizuję w części teoretycznej. Wynikiem tego połączenia jest scenariusz krótkometrażowego filmu animowanego, a następnie jego realizacja. Scenariusz filmu jest w luźny sposób oparty na dziele Serafiniego i stanowi osobistą impresję autorki na temat tego dzieła. Animacja będzie krótkometrażowym, autorskim filmem animowanym wykonanym w technice mieszanej (animacja rysunkowa, animacja wycinankowa, animacja lalkowa, animacja 3D oraz plastelinowa). Główny bohater w filmie jest m.in. uosobieniem czytelnika, czy też odbiorcy dzieła Serafiniego, błąkającego się pomiędzy światem realnym, a rzeczywistością wyobrażoną. Ludzie otaczający głównego bohatera są łącznikiem pomiędzy dwoma światami, uruchamiają go. W momencie, gdy bohater wchodzi w interakcję z otaczającą go rzeczywistością, z realnej zamienia się ona w fantastyczną. Tak

więc w filmie widać wyraźnie podział na dwie rzeczywistości: fantastyczną i realną. Zastosowanie w filmie wielu technik i konwencji filmowych rozdzielających owe dwie rzeczywistości ma podkreślić dualizm światów w filmie: świat realny: animacja rysunkowa, odbicie świat realnego - świat wyobrażony: animacja wycinankowa, animacja lalkowa, animacja 3D oraz plastelinowa.

Codex. The study of interdisciplinarity in the author's animated film - genesis, development and impact on use

The subject of my PhD project is *Codex. The study of interdisciplinarity in the author's animated film - genesis, development and impact on use*. Interdisciplinarity in this project is understood as the use of film techniques and genres by the creators of animation as well as mixing and blurring of film boundaries. The aim of my project is to create a scientific work (theoretical part) and a practical part of the project - the creation of a short animated film based on the book *Codex Seraphinianus*. Theoretical part of the project: The aim of the theoretical part is to look at the interdisciplinarity in animated film through its history (in Poland and other countries, such as America or the Czech Republic) and to describe the development and prospects ahead (by the analysis of the Polish animation market). This work also attempts to define animated film as a genre, confronting its various definitions. What is more, there will be presented a view on the animated film through the prism of the so-called the art of impossibility - describing experiments in the history of animated film in individual countries (including Poland, America and the Czech Republic). The last element of the theoretical work will be to look at the animated film in the context of the market product (description of changes in the Polish film market since the 1990s, the development of technology and the advertising market), as well as analyzing the impact of interspecific content and formal nature on the audience (e.g. double coding). The practical part of the project: The aim of the practical part of the project is to create an original, short animated film based on the book *Codex Seraphinianus*. It is a publication written in 1981 by an Italian graphic artist and the architect Luigi Serafini. It is a publishing position which, due to its specificity, fits into the issue of the experiment, interspecies. It can be called an encyclopedia - it apparently meets all the assumptions of such a publication, except that it is written in the language invented by the author, and thus it describes a fantastic, imaginary world. When delving into the work of Serafini, one gets the impression that the creatures, hybrids and things presented in it exist in a parallel world, inaccessible to human senses. My goal is to combine the peculiar logic that Serafini used to create the *Codex Seraphinianus* with the issue of interdisciplinarity in the animated film, which I analyze in the theoretical part. The result of this combination is the script of a short animated film and its subsequent production. The script of the film is loosely based on the work of Serafini and is the author's personal impression of this work. The animation will be a short, original animated film made in a mixed technique (drawing animation, cut-out animation, puppet animation, 3D and plasticine animation). The main character in the film is the personification of the reader or recipient of Serafini's work, wandering between the real world and the imagined reality. The people surrounding the main character are the link between the two worlds, they activate him. The moment the protagonist interacts with the surrounding reality, it changes from a real one to fantasy. Thus the film clearly shows the division into two realities: the fantastic and the real. The reason for using a variety of techniques and film conventions in the film separating these two realities is to emphasize the duality of worlds in the film: the real world: cartoon animation, reflection of the real world - imaginary world: cut-out animation, puppet animation, 3D and plasticine animation.

Mgr Monika Karczmarczyk

Academic supervisor: dr hab. prof UP Adam Panasiewicz (ISM UP)

Tanatoarchitektura / Ćwiczenia w śmiertelności

Termin Tanatoarchitektura, według opracowania Agaty Gawlak oraz Piotra Springera: "(...) należy rozumieć jako związek tanatologii z architekturą na wielu płaszczyznach". Został użyty po raz pierwszy przez Roberta Idema w 2015 roku. Wraz z rozwojem medycyny na przełomie XIX i XX wieku proces umierania został przeniesiony z domów i mieszkań do szpitalnych pokoi. Zmienił się także model umierania. „Śmierć tradycyjną” zastąpiła „śmierć nowoczesna” - model w którym proces umierania został wyparty ze zbiorowej świadomości oraz zepchnięty poza obszar widzialności. To, gdzie umieramy jest istotną częścią tego jak umieramy. Pomimo tego faktu, jak czytamy między innymi w pracach przedstawicieli nurtu socjologii krytycznej, architektura miejsc związanych ze śmiercią wydaje się być raczej układem przestrzennym nieadekwatnym do emocji towarzyszących momentowi odejścia. Charles Jenks jeden z najważniejszych współczesnych historyków, krytyków i teoretyków architektury określił instytucje szpitali jako „bezduszne fabryki produkujące zdrowie”. Wyniki badań naukowych w obszarze proksemiki udowadniają, że otaczająca nas architektura wraz z jej obiektami może wpływać na wzmacnianie lub tłumienie emocji u człowieka⁶. Psychologia architektury wskazuje, że rodzaj użytych materiałów, rytm, kolor, oświetlenie decydują o naszym nastawieniu do konkretnej przestrzeni. Percepcja przestrzeni, doznania zapachowe, dźwiękowe i dotykowe (temperatura, wilgotność, ruch powietrza) decydują o naszym komforcie oraz wpływają na przestrzenne i cielesne zaangażowanie⁷. Badania w kontekście neurobiologii architektury wykazały, że: (...) „Otoczenie, w którym przebywa człowiek, wpływa na funkcjonowanie genów, a w rezultacie na strukturę mózgu”⁸. Jak w tym kontekście sytuuje się tanatoarchitektura? Pokoje w których rodzina uczestniczy w procesie umierania, czy też ma kontakt z ciałem bliskiej osoby, są z reguły wykończone z użyciem twardych i łatwych w utrzymaniu materiałów, dających często wrażenie pustki i sterylności. Okoliczności, w jakich nastąpi tak mocne doświadczenie jak towarzyszenie w procesie umierania, czy kontakt ze zwłokami, pozostają w naszej pamięci na całe życie. Tym samym tworzy się coś na kształt pamięci architektonicznej obcowania ze zmarłym⁹. Tanatoarchitekturę należy analizować również pod kątem zasad organizacji przestrzennej, przestrzennego rozmieszczenia jednostek oraz jej funkcji dyscyplinujących. U Foucaulta czytamy: „Instytucje dyscyplinarne wydziły z siebie maszynę kontrolną, która działa jak mikroskop przyzwoitości, subtelne analityczne podziały, dokonywane przez nie, otoczyły ludzi aparatem obserwacji, rejestrowania i tresury”. Celem przeprowadzenia projektu jest analiza pojęcia tanatoarchitektury w kontekście teorii architektury, proksemiki,

---

6 Edward T. Hall, *Ukryty Wymiar*, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1978.

7 Juhani Pallasmaa, *Miejsce, przestrzeń i atmosfera, Postrzeganie peryferyjne i emocje w doświadczeniu architektonicznym*, [w:] *Miasto Zdrój. Architektura i programowanie zmysłów*, Fundacja Bęc Zmiana, pod redakcją Joanny Kusiak i Bogny Świątkowskiej.

8 F. Gage, *Neuroscience and Architecture*, cyt. za: Juhani Pallasmaa, *W stronę neurobiologii architektury - umysł ucieleśniony i wyobrażenia*, [w:] *Miasto Zdrój. Architektura i programowanie zmysłów*, Fundacja Bęc Zmiana, pod redakcją Joanny Kusiak i Bogny Świątkowskiej.

9 Agata Gawlak oraz Piotr Springer, *Sztuka projektowania przestrzeni schyłku życia*, Instytut Architektury, Urbanistyki i Ochrony Dziedzictwa, Wydział Architektury, Politechnika Poznańska.

tanatologii, socjologii, antropologii kultury oraz moich osobistych doświadczeń na podstawie badań terenowych. Zainteresowanie zagadnieniem Tanatoarchitektury ma swoje podłoże w doświadczeniu towarzyszenia procesowi umierania bliskich oraz rytuałom pogrzebowym o modelu „tradycyjnym” w jednej z podwarszawskich wsi, skąd pochodzą moi dziadkowie.

Tanatoarchitecture / Rehearsing for mortality

The term tanatoarchitektura (thanatoarchitecture), according to a study by Agata Gawlak and Piotr Springer: “(...) should be understood as a relationship between thanatology and architecture on many levels.” It was used for the first time by Robert Idem in 2015. With the development of medicine at the turn of the 19th and 20th centuries, the process of dying was moved from houses and apartments to hospital rooms. The pattern of dying also changed. “Traditional death” had been replaced by the “modern death” – a model in which the process of dying has been pushed out of the collective consciousness and thrust beyond the field of visibility. Where we die is an essential part of how we die. Despite this fact, as we read in the works of representatives of the critical sociology trend, the architecture of places associated with death seems to be more of a spatial arrangement completely detached from the emotions accompanying the moment of departure. Charles Jenks, one of the most significant contemporary historians, critics as well as architectural theorists, described hospital institutions as “soulless factories producing health”. The results of scientific research in the area of proxemics prove that surrounding architecture and its objects can strengthen or suppress emotions in humans. The psychology of architecture shows that the type of materials used, rhythm, color and lighting establish our attitude toward a specific space. The perception of space, sound, smell and tactile sensations (temperature, humidity, air flow) determine how comfortable we feel and affect our spatial and bodily involvement. Research on the neuroscience of architecture has shown that: (...) “The environment in which a person spends their time affects the functioning of their genes, and as a result, the structure of their brain”. What is the position of thanatoarchitecture in this context? Rooms in which a family participates in the process of dying or in which they have contact with the body of a loved one are usually finished with cheap and easy-to-maintain materials, often giving the impression of emptiness, defect and sterility. The circumstances, in which such strong experiences as accompanying a loved one in the process of dying or contact with a corpse occur, remain permanently lodged in our memories. Thus, architectural memory of communing with the deceased is created. Thanatoarchitecture should also be analyzed in terms of the principles of spatial organization, spatial distribution of units and its disciplining functions. In Foucault’s writings, we read: “The disciplinary institutions secreted a machinery of control that functioned like a microscope of conduct; the fine, analytical divisions that they created formed around men an apparatus of observation, recording and training”. The aim of the project is to analyze the concept of thanatoarchitecture in the context of the theory of architecture, proxemics, thanatology, sociology, cultural anthropology as well as my personal experiences stemming from fieldwork. My interest in thanatoarchitecture is based on the experiences of accompanying loved ones in their process of dying and the “traditional” funeral rituals in a village near Warsaw, which my grandparents come from.

Mgr Lidia Krawczyk

Academic supervisor: dr hab. prof. UP Małgorzata Niespodziana-Rados (IGiW UP)

Auxiliary supervisor: dr Małgorzata Markiewicz (ISM UP)

Poza

Projekt, który chciałabym realizować, dotyczyć będzie wizerunku jako tematu i narzędzia pracy twórczej oraz społecznego wymiaru kreowania własnego „ja”. Pytania, które chciałabym postawić w swoim projekcie, brzmią: jaki użytek robimy z wizerunku?; w jakich obszarach życia społecznego kreowanie siebie jest koniecznością?; po co nam zaprojektowane „ja”?; i wreszcie: skoro podmiotowość jest stwarzana przez dyskurs i można ją wpisać w konkretne okoliczności kulturowe, jak nasza sprawczość wykracza poza to, co nam narzucone? Kierując się teoretycznymi opracowaniami Borisa Groysa, w których przekonuje o samo-kreacyjnej (self-design) naturze naszej tożsamości w głównej mierze opartej na narcystycznej potrzebie bycia uwielbianym, chciałabym w swoim projekcie doktoranckim zastanowić się nad tym jaki pakiet współczesnych narzędzi, przedmiotów, rekwizytów i masek jest kolekcjonowany i używany przez jednostki w celu wykreowania własnego ja, którego celem jest zyskanie społecznego podziwu. Projekt ten skupia się na wizerunkach ludzkich ze szczególnym uwzględnieniem ich artystycznych interpretacji. Podstawową kategorią, za pomocą której chciałabym opisać zagadnienie wizerunku jest pożądanie, które definiuję jako rodzaj energii wpływającej na sprawczość ludzkiego podmiotu. Interesuje mnie cały proces kreowania wizerunku — zarówno od strony twórcy, jak i obserwatora — gdzie wytwarza się granica pożądania bycia sobą i bycia poza sobą. Pożądanie jest też pojęciem, za pomocą którego można tłumaczyć dialektykę historii świata; jak twierdzi Kojève: „human history is the history of desired desires”. Odwołuję się tutaj do prac Borisa Groysa i całej serii Self-Design, która dotyczy narcystycznego „ja” pożądającego bycia pożądanym, figury współczesnego narcyza jako podmiotu praktykującego autokreację (self-design), by zdobyć społeczne uznanie. W wyniku tego społeczeństwo jest ukształtowane na wzór przestrzeni wystawienniczej, w której jednostki są zarówno artystą, jak i dziełem. Self-design staje się radykalną przestrzenią, która łączy artystę i odbiorców, już nie poprzez hasło „każdy jest artystą”, lecz raczej „każdy jest dziełem sztuki”.

Beyond the Pose

The project that I would like to implement will concern the image as a subject and as a tool in the field of creative work and the social dimension of creating one's own "me". The questions that I would like to pose are: what use do we make of the image?; in what areas of social life is it necessary to create ourselves?; what do we have designed "I" for?; and finally: since subjectivity is created by discourses and can be inscribed in specific cultural circumstances, how does our agency go beyond what is imposed on us? The basic category in which I would like to describe the issue of image is desire, that I define as a kind of energy influencing the agency of the human subject. I am interested in the entire image creation process - both from the creator's and observer's side - where the

boundary of the desire to be oneself and being outside of oneself is created. Desire is also a concept in which we could explain the dialectics of history; as Kojève claims: "human history is the history of desired desires." Following Boris Groys' theory, in which he argues about the self-design nature of our identity largely based on the narcissistic need to be adored, I would like to reflect on what package of contemporary tools, objects, props, and masks are collected and used by individuals to create their self, the purpose of which is to gain public admiration. As a result, society is shaped like an exhibition space in which individuals are both an artist and artwork. Self-design becomes a radical space that connects the artist and the audience, no longer with the slogan "everyone is an artist", but rather "everyone is a work of art".

Panel V

Matematyka i Nauki fizyczne

Mathematics & Physics

Mgr Paulina Fraś

Academic supervisor: prof. dr hab. Tomasz Szemberg (IM UP)

Auxiliary supervisor: dr Justyna Szpond (IM UP)

Zespolone grupy odbić i asymptotyczne niezmienniki

Zespolone grupy odbić zostały sklasyfikowane przez Shepparda i Todda prawie 70 lat temu [2]. Są to skończone grupy działające na przestrzeniach rzutowych, które są generowane przez elementy, które są stałe wzdłuż hiperpłaszczyzn. Jest jedna nieskończona rodzina takich grup (zależna od trzech parametrów) i 34 wyjątkowe grupy ponumerowane ze względów historycznych $G_4, \dots, G_{37}$. Największa grupa wśród nich składa się z 696 729 600 elementów. Zrozumienie jej struktury i związanej z nią geometrii nie jest prostym zadaniem. Wyżej wspomniane grupy ostatnio pojawiły się w różnych obszarach algebry przemiennej i geometrii algebraicznej. Służą do testowania różnych hipotez w tych dziedzinach. Ich lepsze zrozumienie jest głównym celem niniejszego projektu. W szczególności skupię się na liczeniu dla nich asymptotycznych niezmienników, takich jak stałe Waldschmidta, resurgencje, regularność Castelnuovo-Mumforda i inne, w [1] są zawarte podstawowe definicje.

Complex reflection groups and asymptotic invariants

Complex reflection groups were classified by Sheppard and Todd almost 70 years ago [2]. These are finite groups acting on projective spaces generated by elements fixing a hyperplane. There is one infinite family of such groups (depending on three parameters) and 34 exceptional groups numbered for historical reasons $G_4, \dots, G_{37}$. The largest group among them consists of 696 729 600 elements. Understanding its structure and associated geometry is not a straightforward task. These groups have appeared recently in new guises in various areas of commutative algebra and algebraic geometry. They are a testing ground for various conjectures present in both fields. Their better understanding is the main purpose of this project. In particular I will focus on effective estimates or actual calculations of associated asymptotic invariants such as Waldschmidt constants, resurgencies, Castelnuovo-Mumford regularities and so on, see [1] for an introduction to this circle of ideas.

References

- [1] M. Dumnicki, B. Harbourne, U. Nagel, A. Seceleanu, T. Szemberg, and H. Tutaj-Gasińska. Resurgences for ideals of special point configurations in $\mathbb{P}^N$ coming from hyperplane arrangements. *J. Algebra*, 443:383–394, 2015.
- [2] G. C. Shephard and J. A. Todd. Finite unitary reflection groups. *Canadian J. Math.*, 6:274–304, 1954.

Mgr Dau Quan Hong

Academic supervisor: dr hab. prof. UP Andrzej Wiśnicki (IM UP)

The homotopic invariance for fixed points of the cone expansion and compression mappings

The most well known result in the theory of fixed points is Banach's contraction mapping principle. The classical Brouwer-Schauder fixed point theorem is an undeniably important tool in the study of the existence of solutions to mathematical problems. In 1934, Leray and Schauder [1] were the first to establish such an alternative principle for nonlinear operators in Banach spaces. This principle is proven based on the property of having a fixed point is invariant by homotopy for contractions.

Theorem 1 [1]. *Let E be a Banach space, U be an open subset of E ; $F, G : U \rightarrow E$ be two contractions. We say that F and G are homotopic if there exists $H : U \times [0, 1] \rightarrow E$ with the following properties:*

(a) $H(\cdot, 0) = G$ and $H(\cdot, 1) = F$ in U ;

(b) $H(x, t) \neq t$ for every $x \in \partial U$ and $t \in [0, 1]$;

(c) there exist $\alpha \in [0, 1]$, such that $\|H(x, t) - H(y, t)\| \leq \alpha \|x - y\|$ for every $x, y \in U$ and $t \in [0, 1]$;

(d) there exist $M, M \geq 0$ such that $\|H(x, t) - H(y, t)\| \leq M|t - s|$ for every $x \in U$ and $t, s \in [0, 1]$.

If G has a fixed point in U then F has a fixed point in U .

In 1960, another fixed point theorem of Krasnoselskii [2] has been successfully applied to obtain existence results for multiple positive solutions of various types of boundary value problems. In 2020, Xiang and D. Zhu [3] established a series of versions of fixed point theorems in cones for sum of two operators with one being either contractive or expansive and the other being compact, one of which covers the classical Krasnoselskii's fixed point theorem concerning cone expansion and compression of norm type. In the research direction of Leray and Schauder, we would like to research the homotopic invariance of fixed points for the cone expansion and compression mapping. In my research, firstly we must restate the definition of the homotopic invariance for the cone expansion and compression mappings. This definition will be extended by replacing the normal norm $\|\cdot\|$ with a convex function and a concave function. Because of this replacement, it will arise some difficult problems for my proof if we apply the method which Leray and Schauder proved in their proof. We can't directly use their method because the properties of convex function and concave function are "weaker" than the properties of the normal norm. In my proof, we would like to apply the fixed point index method to prove our results.

References

- [1] Leray, Jean; Schauder, Jules (1934): *Topologie et equations fonctionnelles*. In Ann. Sci. Ecole Norm. Sup. 51, pp. 45-78. DOI: 10.24033/asens.836.
- [2] Krasnosel'skii, M. A. (1960): *Fixed points of cone-compressing or cone-extending operators*. In Dokl. Akad. Nauk SSSR 135, pp. 527-530.
- [3] Xiang, Tian; Zhu, Dong (2020): *Cone expansion and cone compression fixed point theorems for sum of two operators and their applications*. In J. Fixed Point Theory Appl. 22 (2), p. 412. DOI: 10.1007/s11784-020-00786-5.

Lic. Jacek Gatlik

Academic supervisor: dr hab. prof. UP Tomasz Dobrowolski (IF UP)

Dynamika solitonów w złączu Josephsona

W 1834 roku szkocki inżynier J. Russell zaobserwował powstawanie samotnej fali na tafli kanału Union Canal na skutek gwałtownego zatrzymania się statku. Śledząc tę falę zauważył, że podczas ruchu nie zmienia ona swojego kształtu ani szerokości. Zjawisko to spotkało się z szerszym zainteresowaniem fizyków oraz matematyków w latach 60-tych XX wieku, kiedy to M. Kruskal oraz N. Zabusky znaleźli rozwiązania równania KdV (Kortewega–de Vriesa) opisującego ruch fali w płytkim, długim kanale. Pierwotnie solitony definiowano jako rozwiązania nieliniowych równań cząstkowych, które spełniają trzy warunki: reprezentują falę o niezmiennym kształcie, są zlokalizowane oraz zachowują swój kształt nawet w oddziaływaniach z innymi solitonami. Obecnie pojęcie solitonu zostało również rozszerzone na tzw. defekty topologiczne. Współcześnie pojęcie solitonu używane jest w opisie wielu zagadnień pojawiających się w fizyce cząstek elementarnych, poprzez układy fizyki ciała stałego, aż do kosmologii. W szczególności w 1962 roku brytyjski fizyk B. Josephson przedstawił model opisujący zjawisko tunelowania par Coopera pomiędzy dwoma nadprzewodnikami poprzez cienką warstwę izolatora. Już rok później model ten znalazł potwierdzenie doświadczalne, a w 1973 roku został uhonorowany Nagrodą Nobla. Obecnie, układ zbudowany z dwóch nadprzewodników rozdzielonych cienką warstwą izolatora, nazywa się złączem Josephsona. Struktura ta znalazła szerokie zastosowanie w fizyce, technice a nawet medycynie. W opisie złącza Josephsona pojawia się równanie (sinus-Gordona), które również ma rozwiązania solitonowe, między innymi tzw. fluxon czyli soliton niosący kwant strumienia magnetycznego. W ramach prowadzonych badań, zbadany zostanie wpływ zróżnicowania kształtu złącza Josephsona na zachowanie fluxonu wewnątrz złącza. Na pierwszym etapie badań, szczególny nacisk zostanie położony na analizę wpływu zakrzywienia złącza na ruch fluxonu. W zależności od kształtu złącza, można się spodziewać istnienia prędkości krytycznej oddzielającej reżim, w którym fluxon propaguje się na przeciwny koniec złącza oraz taki, w którym zawraca on do położenia początkowego. Dodatkowo można się spodziewać istnienia tzw. okien rezonansowych tj. wąskich obszarów odbicia powyżej prędkości krytycznej lub przechodzenia poniżej tej prędkości. W ramach badań zostaną przeprowadzone obliczenia numeryczne bazujące na rozwiązaniu modelu polowego, symulacje te zostaną wykonane z wykorzystaniem oprogramowania Mathematica oraz klastra obliczeniowego Prometheus. Uzyskane wyniki zostaną porównane z formułami wynikającymi z przybliżonego opisu badanego modelu. Wstępne symulacje wskazują na istnienie okien rezonansowych w procesie oddziaływania fluxonu z krzywizną złącza Josephsona. Rezultaty badań, a w szczególności wyniki obrazujące dynamikę fluxonów w złączach Josephsona o określonych kształtach mogą zostać wykorzystane do projektowania oraz wytwarzania złącz o pożądanym własnościach. Złącza takie mogą następnie znaleźć różnorodne zastosowanie w urządzeniach elektronicznych.

Soliton dynamics in Josephson junction

In 1834, a Scottish engineer J. Russell observed the formation of a single wave on the surface of Union Canal as a result of sudden stop of the ship. While observing this wave, he noticed that it didn't change shape or width as it moved. This phenomenon received more attention of physicists and mathematicians in the 1960s when M. Kruskal and N. Zabusky found solutions to the KdV equation (Korteweg-de Vries) describing the motion of a wave in a shallow, long channel. Originally, solitons were defined as solutions to nonlinear partial equations that fulfill three conditions: represents the wave with permanent form, are localized and keep their shape even in interactions with other solitons. Currently, the concept of soliton has also been extended to the so-called topological defects. At present, the concept of soliton is used to describe many phenomena appearing in the physics of elementary particles, the systems of solids-state physics to cosmology. In particular, in 1962, the British physicist B. Josephson presented a model describing the tunneling of Cooper pairs between two superconductors through a thin insulator layer. A year later, this model was confirmed experimentally, and has been awarded the Nobel Prize in 1973. Currently, a system composed of two superconductors separated by a thin insulator layer is called a Josephson junction. This structure is commonly used for physics, technology and even medicine. In the description of the Josephson junction appears the equation (sine-Gordon) which also has soliton solutions including the so-called fluxon being soliton carrying the magnetic flux quantum. As part of the research, the influence of the variation in the shape of the Josephson junction on the behavior of the fluxon inside the junction will be studied. At the first stage, my research will focus on the analysis of the influence of deformation on the fluxon motion. Depending on the shape of the junction, it can be expected that there will be a critical velocity separating two regimes. In the first regime the fluxon passes through the deformed area of the junction, while in the second it returns to the starting position. Additionally, one may expect the existence of the so-called resonant windows, i.e. narrow reflection regions above the critical velocity or transition regions below this velocity. As part of the research, there will be performed numerical calculations based on the field model. These simulations will be done with the use of Mathematica software and the Prometheus computing cluster. Preliminary simulations showed the existence of resonance windows in the process of fluxon interaction with the curved regions. The results of the research, and in particular the results showing the dynamics of fluxons in Josephson junctions with specific shapes, can be used to design and manufacture junctions with desired properties. Such junctions would have potential use in electronic devices.

Mgr Ha Nguyen Thi Thu

Academic supervisor: dr hab. prof. UP Artur Błachowski (IF UP)

Mössbauer study of Iron-based superconductors. Part 1: Iron-arsenide LaFe_2As_2 (La122)

Mössbauer spectroscopy has developed into a useful and versatile analytical instrument in solid state research. This method is based on a physical phenomenon which first discovered by Rudolf Mössbauer in 1958 [1]. It involves the resonant and recoil-free, emission and absorption of gamma

rays by atomic nuclei bound in solids [2]. In addition, this technique is especially used to investigate the microscopic properties of ^{57}Fe based systems [3], since resonant transition of 14.4-keV between ground state and first excited state of ^{57}Fe is the best Mössbauer transition in experimental research. For time independent Mössbauer spectra one can get information on the dynamics of the resonant atom via measured recoilless fraction and second order Doppler shift. On the other hand, much more information yields hyperfine interactions including isomer shift, electric quadrupole interaction, and eventually magnetic dipole interaction. Iron-based superconductors, which are extensively investigated in our Mössbauer laboratory. The common feature for all iron-based superconductor families is presence of strongly coupled iron-pnictogen or iron-chalcogen layers with tetrahedral iron coordination within the layer [4]. Iron-based pnictide LaFe_2As_2 is a stoichiometric compound of the iron-based superconductors belonging to the “122” family. The collapsed tetragonal (CT) structure of La122 transformed into an uncollapsed tetragonal (UT) structure by annealing the as-synthesized La122 at 500°C. Superconductivity emerged at 12.1 K in UT-La122 [5]. Mössbauer absorbers were prepared in the powder form, crushing polycrystalline material in the mortar to micrometer-sized crystals. Powder absorbers have some advantages over single crystal ones, especially when the hyperfine parameters distribution is investigated. The measurements were carried out in temperatures down to 4.2 K in Janis Research Inc. SVT-400 cryostat. The spectra were collected with RENON MsAa-4 spectrometer equipped with the LND Kr-filled proportional detector. Data procession was performed with MOSGRAF-2009 software [6]. In this work, ^{57}Fe Mössbauer spectra of La122 obtained in zero magnetic field at 4.2 K, 80 K, and room temperature will be reported.

References:

- [1] R. L. Mössbauer, “Gammastrahlung in ^{191}Ir ” [“Nuclear resonance absorption of gamma rays in ^{191}Ir ”], Z. Physik 151, 124 (1958).
- [2] G. J. Long, F. Grandjean, Mössbauer Spectroscopy Applied to Magnetism and Materials Science, Modern Inorganic Chemistry Vol.1, Springer Science+Business Media, New York, (1993).
- [3] P. Carretta, A. Lascialfari, NMR-MRI, μSR and Mössbauer Spectroscopies in Molecular Magnets, Springer Milan, (2007).
- [4] K. Komędera, A. Błachowski, K. Ruebenbauer, J. Żukrowski, S. M. Dubiel, L. M. Tran, M. Babij, Z. Bukowski, Mössbauer study of $\text{Eu}_{0.57}\text{Ca}_{0.43}\text{Fe}_2\text{As}_2$ and $\text{Eu}_{0.73}\text{Ca}_{0.27}(\text{Fe}_{0.87}\text{Co}_{0.13})_2\text{As}_2$: A comparison to ‘122’ iron-based superconductors parent compounds EuFe_2As_2 and CaFe_2As_2 , J. Magn. Magn. Mater. 457, 1-7, (2018).
- [5] A. Iyo, S. Ishida, H. Fujihisa, Y. Gotoh, I. Hase, Y. Yoshida, H. Eisaki, K. Kawashima, Superconductivity in Uncollapsed Tetragonal LaFe_2As_2 , J. Phys. Chem. Lett. 10, 1018–1023, (2019).
- [6] K. Ruebenbauer, Ł. Duraj, “MOSGRAF-2009”, URL <http://www.elektron.up.krakow.pl/mosgraf-2009/>.

Mgr inż. Michał Stawiarz

Academic supervisor: prof. dr hab. Władimir Mitiuszew (IF UP)

Auxiliary supervisor: dr inż. Paweł Kurtyka (INT UP)

Modelowanie anizotropowych właściwości kompozytów z wykorzystaniem zaawansowanych metod przetwarzania i analizy obrazu

Materiały kompozytowe stanowią interesującą i dynamicznie rozwijającą się grupę współczesnych materiałów, między innymi ze względu na ich unikatowe właściwości fizyczne. Właściwości materiału kompozytowego zależą od wielu czynników, najważniejsze z nich to skład oraz struktura.

Metody modelowania są stałym elementem projektowania kompozytów oraz optymalizacji procesów technologicznych. Metody modelowania właściwości kompozytów można zasadniczo podzielić na dwie grupy: metody numeryczne oraz metody analityczne. O przewadze metod analitycznych nad numerycznymi decyduje możliwość przeprowadzenia eksperymentów komputerowych, w czasie których możemy sprawdzić, jak zmiana składowych lub parametrów struktury wpływa na zmianę właściwości kompozytu. Niejednorodności struktury na poziomach rozmieszczenia cząstek, zróżnicowanych kształtów i wielkości mogą prowadzić do anizotropii właściwości fizycznych kompozytu. Wpływ anizotropii na efektywne właściwości kompozytów jest istotny szczególnie dla materiałów charakteryzujących się dużą rozbieżnością pomiędzy dolną i górną granicą właściwości, wyznaczonych zgodnie z zasadą wariacyjną Hashina-Shtrikmana. Przedmiotem badań jest zbudowanie modelu materiału kompozytowego uwzględniającego wpływ anizotropii rozkładu wtrąceń na fizyczne właściwości kompozytów na poziomach micro-mezo-macro skali. Bazą do zbudowania modelu są sumy strukturalne, będące uogólnieniem klasycznych sum Eisensteina-Rayleigha, szeroko stosowane w badaniach kompozytów o losowym rozmieszczeniu wtrąceń. Wyznaczenie obszaru zapewniającego statystyczną reprezentatywność co do liczebności analizowanych wtrąceń prowadzone jest z wykorzystaniem analitycznej teorii komórki reprezentatywnej. W celu realizacji powyższych założeń konieczna jest skuteczna aplikacja zaawansowanych metod przetwarzania i analizy obrazów cyfrowych. Obrazy stanowią mikrofotografie powierzchni kompozytów uzyskane w drodze badań mikroskopowych. Po opracowaniu dedykowanej procedury segmentacji obrazów badanych materiałów dla dużej ilości wtrąceń, otrzymany zestaw parametrów geometrycznych zostanie wykorzystany do obliczenia sum strukturalnych Eisensteina-Rayleigha-Mityusheva. Sumy strukturalne będą wykorzystane w celu określenia współczynnika anizotropii rozkładu cząstek fazy wzmacniającej. Występowanie dużej ilości cząstek fazy na badanych zdjęciach wymaga opracowania w pełni zautomatyzowanej procedury algorytmicznej. Otrzymane teoretyczne właściwości kompozytów będą porównane z danymi eksperymentalnymi.

Modeling of anisotropic properties of composites using advanced methods of image processing and analysis

Composite materials are an interesting and dynamically developing group of modern materials, among others due to their unique physical properties. Modeling methods are a permanent element of composite design and optimization of technological processes. The methods of modeling the properties of composites can be generally divided into two groups: the numerical methods and the analytical methods. The advantage of analytical methods over numerical ones is determined by the possibility of conducting computer experiments, during which it is possible to check the impact of changing the components or parameters of the structure on the change of the composite properties. The heterogeneity of the structure at the levels of particle distribution, shape differentiation and particle sizes can lead to anisotropy of the physical properties of the composite. The influence of anisotropy on the effective properties of composites is important especially for materials characterized by a large discrepancy between the lower and upper limits of the properties, determined according to the Hashin-Shtrikman variation principle. The subject of the research is to

build a model of the composite material, taking into account the influence of inclusion distribution anisotropy on the physical properties of composites at the levels of the micro-meso-macro scale. The basis for building the model are structural sums, which are a generalization of the classical Eisenstein-Rayleigh sums, widely used in the study of composites with a random distribution of inclusions. The determination of the area ensuring statistical representativeness of the number of analyzed inclusions is carried out using the analytical theory of the representative cell. In order to achieve to above assumptions an effective application of advanced methods of processing and analyzing digital images is necessary. After developing a dedicated image segmentation procedure for a large number of inclusions, the obtained set of geometric parameters will be used to calculate Eisenstein-Rayleigh-Mityushev structural sums. The structural sums will be used to determine the anisotropy coefficient of the inclusion distribution. A large number of inclusions in the examined images requires the development of a fully automated algorithmic procedure. The obtained theoretical properties of the composites will be compared with the experimental data.

Panel VI

**Nauki biologiczne,
Geografia społeczno-
ekonomiczna i gospodarka
przestrzenna**

**Biological sciences & Social and
Economic Geography, Land
Management**

Mgr Piotr Dobrowolski

Academic supervisor: dr hab. prof. UP Łukasz Binkowski (IB UP)

Auxiliary supervisor: dr Anna Potysz (Uniwersytet Wrocławski)

Losy amunicji ołowianej w osadach ekosystemów wodnych

Cel projektu: Badania związane z zatruciami ptaków są niezwykle obszerne i wskazują na gigantyczną skalę zanieczyszczenia tych zwierząt i ogromną toksyczność ołowiu na wszystkie organizmy żywe. W swojej pracy chcę zwrócić uwagę na fakt, iż losy śrutu ołowianego zdeponowanego w osadach, poza wspomnianym aspektem nie są w pełni poznane. Osady są stałym elementem środowisk wodnych, jednocześnie znacząco się od siebie różnią przez skład, uziarnienie czy położenie geograficzne. Co prawdopodobnie przekłada się na inne implikacje chemiczne i ekologiczne zalegających w nich śrutów. Dodatkowo wpływ obecności różnych gatunków roślin, zwierząt jak i mikroorganizmów na śruciny nie był jeszcze badany. Warto zaznaczyć, że badania dotyczące śrutu ołowianego skupiają się tylko na ołowiu, w tej pracy planuje rozszerzyć obszar badań o kolejne dwa pierwiastki występujące we śrutach, antymon i arsen. Ich rola i wpływ na środowisko w aspekcie depozycji śrutu również nie są jeszcze poznane. Metody, które zostaną wykorzystane podczas badań:

- 1) Podstawowe badania liczby śrutów występujących w ekosystemach przez ich zliczanie z próbek pobranych na terenach badawczych
- 2) Analizy makroskopowe śrutów realizowane metodą BET oraz mikroskopią skaningową
- 3) Symulacje laboratoryjne; symulacje w mikrokosmach; analizy parametrów fizykochemicznych wody, osadów, aktywności bakterii i ekstraktów korzeniowych wpływających na roztworzenie śrutów
- 4) Oznaczenia metali (ołów, arsen, antymon) w osadach przy użyciu AAS lub ICP-MS
- 5) W zależności od wyników badań, wykonane zostaną badania metali w tkankach ptaków z określonych terenów badawczych (krew, wątroba, kość i pióra) prowadzone takimi samymi metodami jak pozostałych pierwiastków.

Znaczenie badań: Zakres prowadzonych badań pozwoli określić obszar i częstość występowania śrucin w polskich ekosystemach wodnych. Dzięki temu możliwe będzie przybliżenie i sprecyzowanie skali problemu jaki stanowią śruciny zalegające w polskich środowiskach wodnych. W dalszej części dzięki symulacjom w mikrokosmach, projekt ten pomoże wyjaśnić mechanizmy (biologiczne i abiotyczne) wpływające na uwalnianie ołowiu i towarzyszących mu pierwiastków ze śrutu do osadów, zatem pomoże w identyfikacji czynników przyspieszających oraz hamujących to specyficzne zanieczyszczanie środowiska.

The fate of lead pellets in sediments of water ecosystems

Main points of the project: Researches connected with bird poisoning are very extensive and indicate a giant scale of contamination of animals and show the great toxicity of lead on many other animal species. In my doctoral dissertation I want to note that the fate of lead pellets deposited in the sediments are not fully known. Sediments are permanent element of any water environment, at the same time they differ significantly from each other by composition, graining or geographical location. This differences may imply different chemical and ecological impact on spent lead pellets

deposited in sediments. Additionally, the impact of different species of plants, animals and microorganisms was not examined yet. It is worth mentioning that researches conducted on lead pellets focus only on lead. In this dissertation I will expand the area of study by two elements that also exist in lead pellets, Antimony and Arsenic. Their role and impact on environment in aspect of deposition of lead pellets in sediments are not known. Methods:

- 1) Basic verification of amount of deposited lead pellets in ecosystems by counting them from samples taken from research sites.
- 2) Macroscopic analyzes of lead pellets implemented by BET and scanning microscopy methods.
- 3) Laboratory simulations; simulations in microcosms; analysis of water physicochemical parameters, analysis of sediments and activity of bacteria influencing degradation of lead pellets.
- 4) Determination of metals (Lead, Arsenic, Antimony) in sediments by AAS or ICP-MS methods.
- 5) Depending on the results of earlier experiments, the determination of metals in birds organs (blood, liver, bone, feather) will be conducted by the same AAS or ICP-MS methods.

The importance of research: The range of conducted researches may determine the area and frequency of lead deposition in Polish water ecosystems. Thanks to them it will be possible to show the scale of the problem which spent lead pellets in water ecosystems are. By the simulations in microcosms, this project will help to explain the mechanisms affecting the lead, arsenic and antimony release from the spent pellets to the water ecosystem sediments. This thesis will also show the factors that accelerate and inhibit this pollution process.

Mgr Sylwia Koczanowicz

Academic supervisor: dr hab. prof. UP Magdalena Nowak-Chmura (IB UP)

Auxiliary supervisor: dr n. med. Marek Asman (Śląski Uniwersytet Medyczny)

Ryzyko narażenia człowieka na infestację przez kleszcze (Acari: Ixodida) i choroby odkleszczowe na wybranych terenach Popradzkiego Parku Krajobrazowego

Projekt badawczy przewiduje zbiór kleszczy na terenie Popradzkiego Parku Krajobrazowego, określenie ryzyka narażenia człowieka na ataki tych groźnych pasożytów, oraz przenoszone przez nie choroby. Popradzki Park Krajobrazowy znajduje się na południu Polski w Małopolsce. Masowy ruch turystyczny w Popradzkim Parku Krajobrazowym, szczególnie od wczesnej wiosny do późnej jesieni, zbiega się w czasie z wysoką aktywnością kleszczy w poszukiwaniu żywiciela. Województwo małopolskie jest stale monitorowane pod względem występowania i liczebności kleszczy. Do tej pory na obszarze województwa małopolskiego zarejestrowano 13 gatunków kleszczy. W Polsce fauna kleszczy parków narodowych i krajobrazowych jest poznana bardzo wybiórczo. Wiele miejsc pozostaje nadal nie zbadanych. Do takich miejsc należy Popradzki Park Krajobrazowy. Do tej pory potwierdzono występowanie kleszcza pospolitego *Ixodes ricinus* w Barcicach i Barcicach Dolnych, które znajdują się w otulinie Popradzkiego Parku Krajobrazowego oraz na terenie Parku na szlaku edukacyjnym „Rogasiowy Szlak” w Ryrtrze. Problem zdrowia publicznego związany z chorobami

odkleszczowymi budzi w ostatnich latach duże zainteresowanie ze względu na narastającą liczbę zachorowań ludzi na choroby przenoszone przez kleszcze. Celem planowanych badań jest wykazanie występowania *Ixodes ricinus* na terenie Popradzkiego Parku Krajobrazowego, potwierdzenie występowania innych gatunków kleszczy oraz określenie rytmu aktywności sezonowej kleszczy w czyhaniu na żywiciela. Znaczącym celem badań jest wykonanie badań molekularnych na obecność przenoszonych przez kleszcze patogenów takich jak *Borrelia burgdorferi*, *Babesia microti*, *Toksoplasma gondii* oraz *Anaplasma phagocytophilum*, oraz wykazanie możliwości zachorowania ludzi na choroby odkleszczowe. Badania molekularne zostaną przeprowadzone w Zakładzie Parazytologii Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Sosnowcu pod kierunkiem dr Marka Asmana. Ponadto planuje się pozyskanie surowicy z miejscowej diagnostyki mieszkańców badanego terenu w celu zbadania miana przeciwciał IgG i IgM chorób odkleszczowych, oraz opracowanie skali zagrożenia chorobami odkleszczowymi, mieszkańców, turystów oraz pracowników Popradzkiego Parku Krajobrazowego w oparciu o pozyskane dane z Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej i Państwowego Zakładu Higieny. *Ixodes ricinus*, występuje zarówno na obszarach leśnych, jak i zurbanizowanych, na jego ataki narażeni są mieszkańcy miast i wsi, zarówno podczas rekreacji i wykonywania pracy zawodowej. Poprzez określenie ryzyka ekspozycji ludzi na kleszcze i ewentualne choroby odkleszczowe możemy rozpowszechnić informacje na temat profilaktyki, skierowane do mieszkańców badanego regionu.

The Risk of human exposure to tick infestation (Acari: Ixodida) and tick-borne diseases in the selected areas of the Poprad Landscape Park

The research project involves the collecting of ticks in the Poprad Landscape Park, determining the risk of human exposure to the attacks of these dangerous parasites and diseases transmitted by them. The Poprad Landscape Park is located in the south of Poland in Lesser Poland. Mass tourist activity in the Poprad Landscape Park, especially from early spring to late autumn, coincides with high activity of ticks in the search for a host. The Małopolskie Voivodeship is constantly monitored in terms of the occurrence and number of ticks. In the Malopolskie Voivodeship, so far, 13 species of ticks have been registered. In Poland, the tick fauna of national and landscape parks is known only selectively. Many places remain unexplored. One of such places is the Poprad Landscape Park. So far, the presence of the common tick *Ixodes ricinus* has been confirmed in Barcice and Barcice Dolne, which are located in the buffer zone of the Poprad Landscape Park, and in the Park itself, on the educational trail "Rogasiowy Szlak" in Rytro. The problem of public health related to tick-borne diseases has aroused great interest in recent years because we observe an increase in the number of people suffering from tick-borne diseases. The aim of the planned research is to demonstrate the presence of *Ixodes ricinus* in the Poprad Landscape Park, to confirm the presence of other species of ticks and to determine the rhythm of seasonal tick activity while waiting for a host. A significant goal of the research is to perform molecular tests for the presence of pathogens transmitted by ticks, such as *Borrelia burgdorferi*, *Babesia microti*, *Toksoplasma gondii* and *Anaplasma phagocytophilum* and to demonstrate the possibility of getting infected with tick-borne diseases. Molecular research will be performed by Marek Asman at the Department of Parasitology of the Medical University of Silesia in Sosnowiec. Additionally. It is planned to obtain serum from the local diagnostics of the inhabitants of the studied area in order to examine IgG and IgM antibodies for

tick-borne diseases and the development of the scale of the risk of tick-borne diseases for the locals, tourists and the employees of the Poprad Landscape Park based on the data obtained from the Provincial Sanitary and Epidemiological Station and the National Institute of Hygiene. *Ixodes ricinus*, occurs both in forested and urbanized areas, the inhabitants of towns and villages are exposed to its attacks, both during recreation and professional duties. By determining the risk of human exposure to ticks and potential tick-borne diseases, we can spread information about prevention to the inhabitants of the studied region.

Mgr inż. Agnieszka Tatoj

Academic supervisor: dr hab. prof. UP Beata Barabasz-Krasny (IB UP)

Ekologiczne aspekty ustępowania boru mieszanego *Quercus robur*-*Pinetum* (W.Mat. 1981) J.Mat. 1988, w Ojcowskim Parku Narodowym

Celem niniejszego projektu jest wskazanie czynników środowiskowych odpowiedzialnych za ustępowanie płatów boru mieszanego *Quercus robur*-*Pinetum* na obszarze Ojcowskiego Parku Narodowego (OPN). Dodatkowo zakłada się uzyskanie odpowiedzi na pytania szczegółowe, m.in.:

1. Jak kształtowała się dynamika zmian płatów analizowanego rodzaju fitocenozy na terenie OPN, począwszy od lat 60-tych XX w. do czasów współczesnych? (na podstawie porównania składu gatunkowego w różnych okresach)
2. Czy na terenie OPN występują bory, czy są to już tylko stadia regeneracyjne lasów liściastych?
3. Czy stan fizjologiczny wybranych gatunków borowych w OPN różni się w stosunku do okazów pobranych w typowych płatach *Quercus robur*-*Pinetum* na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej?
4. Jakie czynniki środowiskowe wpływają najbardziej na stan fizjologiczny analizowanych gatunków borowych,
5. Czy możliwe jest wskazanie podstawowych założeń do ochrony bioróżnorodności gatunków borowych w OPN i jakie są perspektywy przetrwania wytypowanych do ochrony fragmentów fitocenozy?

Badania będą przeprowadzone w dwóch etapach:

I etap – badania fitosocjologiczne płatów boru mieszanego (wg metodyki Braun-Blanqueta 1932) aktualnie występujących na obszarze OPN i ich porównanie z materiałami archiwalnymi zawartymi w opracowaniach: A. Medweckiej-Kornaś i J. Kornasia – zdjęcia fitosocjologiczne, mapa zbiorowisk OPN itd. W ramach analiz materiałów fitosocjologicznych zaplanowano, m.in.: porównanie zmian składu gatunkowego płatów boru w poszczególnych kompleksach skalnych, porównanie zmian podstawowych parametrów siedliska (L – światło, F – wilgotność, R – odczyn gleby, N – zawartość azotu glebowego) w oparciu o ekologiczne liczby wskaźnikowe wg Ellenberga (1992).

II etap – wytypowanie dwóch gatunków borowych (acydofilnych) runa, na których zostaną przeprowadzone badania fizjologiczne, mające na celu określenie „ich kondycji”, m.in. funkcjonowania aparatu fotosyntetycznego: zawartości chlorofilu, fluorescencji chlorofilu *a* oraz określenia ich biometrii, biomasy i stopnia destabilizacji błon komórkowych, jako wskaźników stresu środowiskowego. Gatunki acydofilne runa będą badane w płatach boru występujących w OPN oraz na obszarze Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, np. w Puszczy Dulowskiej, zlokalizowanej na dnie

Rowu Krzeszowickiego, tam gdzie są obecne typowo wykształcone fitocenozy *Quercus roboris-Pinetum*.

Na obydwu obszarach badawczych zostaną pobrane próby glebowe, w celu porównania warunków edaficznych. Natomiast analizy fizjologii wybranych gatunków zostaną przeprowadzone w aspekcie zmian fenologicznych: na początku, w środku i na końcu okresu wegetacyjnego, z uwzględnieniem pomiarów czynników środowiskowych (natężenia światła, temperatury powietrza i wilgotności powietrza).

Ecological aspects of regression mixed coniferous forest *Quercus roboris-Pinetum* (W.Mat. 1981) J.Mat. 1988, in the Ojców National Park

The aim of this project is to identify the environmental factors responsible for the receding of *Quercus roboris-Pinetum* mixed coniferous forest patches in the Ojców National Park (OPN). Additionally, it is assumed that answers to specific questions will be obtained, including:

1. How was the dynamics of changes in the patches of the analysed phytocoenosis in the OPN area, from the 1960s to the present day? (based on a comparison of species composition in different periods)
2. Are there coniferous forests in the OPN or are they only regenerative stages of deciduous forests?
3. Does the physiological condition of selected species from mixed coniferous forest in the OPN differ from the specimens collected in typical *Quercus roboris-Pinetum* patches in Kraków-Częstochowa Upland?
4. What environmental factors have the greatest impact on the physiological state of the analysed species from mixed coniferous forest,
5. Is it possible to indicate the basic assumptions for the protection of biodiversity of species from mixed coniferous forest in OPN and what are the survival prospects of the fragments of phytocoenoses selected for protection?

The research will be carried out in two stages:

Stage I – phytosociological studies of mixed coniferous forest patches (according to the Braun-Blanquet 1932 methodology), currently exist in the OPN area and their comparison with archival materials contained in the studies by: A. Medwecka-Kornaś and J. Kornaś – phytosociological relevés, map of OPN communities, etc. As part of the analysis of phytosociological materials, it was planned to, among others: compare changes in the species composition of mixed coniferous forest patches in individual rock complexes, compare changes in basic parameters of the habitat (L – light, F – moisture, R – soil pH, N – soil nitrogen content) based on Ellenberg's indicator values (1992).

Stage II – selecting two of undergrowth species (acidophilic) from mixed coniferous forest, on which physiological tests will be carried out to determine “their condition”, including the functioning of the photosynthetic apparatus: chlorophyll content, chlorophyll fluorescence and determining their biometrics, biomass and degree of destabilization cell membranes as indicators of environmental stress. Undergrowth acidophilic species will be studied in the coniferous forest patches occurring in the OPN and in the area of Kraków-Częstochowa Upland, e.g. in the Dulowska Forest, located at the bottom of the Krzeszowice Rift, where typical *Quercus roboris-Pinetum* phytocoenoses are present. Soil samples will be collected in both research areas in order to compare the edaphic conditions. On the other hand, analyses of the physiology of selected species will be carried out in terms of phenological changes: at the beginning, in the middle and at the end of the growing season, taking into account the measurements of environmental factors (light intensity, air temperature and air humidity).

Mgr Etienne Gatera

Academic supervisor: dr hab. prof. UP Sławomir Kurek (IG UP)

Assessment of the impact of economic development on the second demographic transition (SDT) case of Rwanda

Numerous perusals have conducted on the second demographic transition (SDT). Mostly focuses on developed countries due to their economic development factors. Such as; education, health, labour force, women job participation, industrialization, urbanization. Thus, SDT is not only remarked in developed world. However, his study aims to explore the impact of economic development on the second demographic transition (SDT) in Rwanda. The research will focus on responding to these Assumptions. There is a spread of the SDT in Rwanda. Secondly; Education, Health and Labour force indicators catalyze the spreading-up of the SDT in Rwanda. We will use secondary data and empirical research methods. We will review and analyses findings reports from the National Institute of Statistics of Rwanda (NISR), World Bank (WB), International Monetary Fund (IMF), and other various data reports that will help us to confirm or reject our hypothesis. The importance of research is that it will be useful, for literature, for young researchers on the subject, to be useful for the government in future planning policies.

Panel VII

Nauki o polityce i administracji

Political Science and Public

Administration

Mgr Kamil Gołębiowski

Academic supervisor: dr hab. Radosław Marzęcki (INoPiA UP)

Preferencje ustrojowe młodych elektoratów Alternative für Deutschland oraz Konfederacji w świetle problemu kryzysu demokracji

Obserwowany obecnie kryzys demokracji liberalnej w państwach Europy Zachodniej, a także innych części świata skutkuje wzrostem popularności partii o charakterze populistycznym. W ramach projektu o powyższym tytule, autor postanawia odnaleźć odpowiedzi dotyczące stosunku elektoratów określonych partii do zastanych rozwiązań ustrojowych oraz zmian proponowanych przez przedstawicieli owych elektoratów. Istotne w kontekście badań będą również podobieństwa oraz różnice poglądów polityczno-społecznych obu grup. Badania zostaną przeprowadzone przy pomocy metody mieszanej zakładającej wykorzystanie badania ilościowego (faza I) oraz jakościowego (faza II), co pozwoli uzyskać pełniejszy obraz dotyczący określonej w tytule problematyki. Środki na badania autor zamierza pozyskać w ramach grantu oferowanego przez Narodowe Centrum Nauki oraz niemieckich organizacji oferujących analogiczne wsparcie.

Political preferences of the young electorates of Alternative für Deutschland and Konfederacja in terms of democracy crisis

Recently observed crisis of liberal democracy in Western Europe, but also in other parts of the world, is one of the key factors that leads to the increase of the popularity of populist political parties. As a part of the project entitled as above, the author will try to find answers concerning the attitude of the young electorates of AfD and Konfederacja to the current political solutions and changes proposed by those electorates. Another crucial part of the research will be finding similarities and differences between socio-political views of the two given groups. The research will be conducted with the usage of mixed method, which consists of using the quantitative type of research in the first phase and the qualitative type of research in the second phase. This will allow to get a bigger picture concerning problem highlighted in the title of the project. In order to conduct the research in the best possible way, the author will apply for the financial resources (a grant) offered by the National Science Centre and German organisations offering analogical support for foreign researchers.

Mgr Ly Minh Tram

Academic supervisor: prof. dr hab. Jan Rydel (INoPiA)

Public Diplomacy in education field between Poland and Vietnam from 1990 to 2020

According to statistics, between 2010 and 2019, there were over 2500 Vietnamese students in Poland. This increase stems largely due to the positive impact of the foreign policy between Poland and Vietnam. It includes the special role of public diplomacy from the beginning of the twenty-first

century to the present. Based on the study of diplomatic relations and the public diplomacy implementation in the higher education field between Poland and Vietnam, the researcher has planned to implement the thesis titled Public Diplomacy in the education field between Poland and Vietnam from 1990 to 2020. The scope of research is divided into two periods, 1950 - 1989 and 1990 - 2020 (the most important period). This dissertation will focus on analyzing the development of bilateral relations between Poland and Vietnam and assess the practical implementation of the Foreign Policy of two countries on higher education. There are three hypotheses to be tested. First, education diplomacy is an important element of public diplomacy. Second, Polish-Vietnamese relations in the field of education changed significantly after 1989. Third, Vietnamese students come to Poland to study because there is a large Vietnamese diaspora in Poland, and Poland is well perceived in Vietnam. To get research results, the author has done some works such as contacting Polish Ministry of Education and Science, Vietnamese Ministry of Education and Training, Vietnamese Embassy, the Vietnam and Poland friendship Association; collecting scientific articles, books on public diplomacy, and documents related to the thesis; statistics, analysis, and evaluation of archives. In the near future, the writer will synthesize, evaluate documents stored, survey, and interview students. This research will contribute to improving relationships between two countries but it may have some potential difficulties. Statistics will not be enough; interviewing Vietnamese students studying and researching at Polish institutions and graduates of Polish Universities can be challenging.

Mgr Ngenge Ransom Tanyu

Academic supervisor: dr hab. prof. UP Joanna Bar (INoPiA)

Redefining higher education policies in Africa considering Agenda 2063: a case-study of CEMAC countries

This thesis assesses the extent to which higher education policies in Africa reflect Agenda 2063 to ensure that fast-track programmes such as the Pan-African E University and the Pan-African Virtual University bring about the much-needed quality in human capital to enhance economic, social and political development. With a focus on CEMAC countries, the fundamental assumption of the thesis holds that the success of Agenda 2063 heavily relies on the reorientation of higher education policies in Africa which serves as a prerequisite for the achievement of flagship projects such as The Pan-African E University and the Pan-African Virtual University. Also, it reechoes the relationship between higher education policies and the development of human capital arguing that this is salient for economic, social and political development. The general research question is as follows: how can higher education policies in Africa be reconciled with Agenda 2063 to ensure that flagships such as The Pan-African E University and the Pan-African Virtual University bring about the much-needed development in human capital? The objective of the thesis is to assess the extent to which higher education policies in Africa reflect Agenda 2063 to ensure that flagships such as The Pan-African E University and the Pan-African Virtual University bring about the much-needed quality in human capital to help drive economic, social and political development. The thesis reflects ideas contained

in modernization and human capital theories (Harrison, 1988; Webster, 1984; David McClelland, 1961; Schultz, 1961; Denison, 1962; Becker, 1964). Using largely qualitative data collected from both primary and secondary sources, the thesis employs thematic analysis beginning with a reorientation of higher education policies in Sub-Saharan Africa from an Agenda 2063 perspective to develop the thesis's theory into a so-called Policy Orientation Framework. Issues of reliability, generalizability and research ethics will be taken into consideration. However, difficulties may arise from the small sample size and data collection as a result of language barrier. However, the thesis promises to produce sterling results that will enhance higher education policy as a whole and has the potential of serving as a veritable policy document for the AU in assessing its Agenda 2063.

Panel VIII
Pedagogika,
Nauki o bezpieczeństwie
Pedagogy & Security Sciences

Mgr Khofidotur Rofiah

Academic supervisor: dr hab. Joanna Kossewska (IP UP)

Teachers' attitudes towards inclusive education for exceptional children in cross-cultural perspective

The purpose of this study is to investigate the attitudes of teachers towards inclusive education in three Nation namely Indonesia, Poland and United Kingdom schools. The first phase of the project reports questionnaire data from 600 teachers from three countries. This research examined possible factors that might affect attitudes such as type of school (general or special education), education background, gender, contact with disabilities, period of working, Autistic Spectrum Condition (ASC), Empathy and Self-esteem. Six hundred male and female teachers from schools in three countries completed the Opinions Relative to Integration of Students with Disabilities (ORI) survey and other questioner regarding the following independent variables. Multiple Linear Regression and descriptive statistics were used to answer the research questions. The hypothesis convince that variance in teachers' attitudes toward inclusion of exceptional children is explained by the independent variables. Also, the findings revealed that the following independent variables, assumed have a significant relationship with teachers' attitudes.

Keyword: teachers attitudes, inclusive education, exceptional children

---

Mgr Natalia Tomczyk

Academic supervisor: dr hab. prof. UP Joanna M. Łukasik (INoW UP)

Auxiliary supervisor: dr Anna Kwatera (INoW UP)

Adaptacja społeczna w perspektywie profesjonalnego rozwoju nauczycieli na starcie zawodowym

Głównym przedmiotem projektu uczyniono adaptację społeczną nauczyciela w okresie pierwszych trzech lat pracy w kontekście profesjonalnego rozwoju, z uwzględnieniem klimatu i kultury szkoły, rozwoju człowieka, podnoszeniu kompetencji i kwalifikacji w myśl ustawy o nadawaniu stopni zawodowych. Rozprawa doktorska stanowić będzie próbę analizy zjawiska adaptacji społecznej nauczycieli w kontekście klimatu i kultury szkoły, na którą składają się liczne elementy składowe takie jak: podmioty procesu dydaktyczno-wychowawczego, miejsce pracy, wydarzenia, normy i zasady. Ponadto teoria profesjonalnego rozwoju według J. Butlera opiera się o pięć etapów rozwoju zawodowego nauczyciela, z nawiązaniem do nierozłączności pomiędzy rozwojem osobistym a zawodowym, wskaże czynniki warunkujące prawidłową lub negatywną adaptację. Adept wtłoczony jest w ramy rutyny i identyczności szkoły, w których sieć komunikacyjna zwana wspólnotą pokoju nauczycielskiego, oparta jest na formalnych i nieformalnych – często toksycznych relacjach. Poza

euforycznymi emocjami na początku pracy nowicjusz odczuwa niski poziom satysfakcji zawodowej. Źródłem obniżonej jakości pracy i satysfakcji jest: poczucie niskiego prestiżu zawodu, niska gratyfikacja, brak wsparcia systemowego – co może utrudniać profesjonalny rozwój nauczycieli. Praca nie tylko jest podstawową aktywnością człowieka, ale zaspokaja potrzeby egzystencjalne, podstawowe i wyższe. Słabe przygotowanie merytoryczne i metodyczne podczas kształcenia na kierunkach pedagogicznych może skutkować brakiem odpowiedniej postawy do życia i zawodu, zaś niskie kompetencje społeczno-emocjonalne oraz kulturowe dodatkowo mogą wzmacniać trudności adaptacyjne oraz działania zmierzające do profesjonalizacji. Głównym motywem wyboru tematu dysertacji jest brak badań i opracowań naukowych, które omówiłoby w sposób kompleksowy zagadnienia adaptacji społecznej w perspektywie profesjonalnego rozwoju nauczycieli na starcie zawodowym. Praca poza walorem naukowo-badawczym, będzie miała wartość aplikacyjną dla praktyki w zakresie strategii adaptacyjnych w środowisku pracy, rozwoju osobistego i zawodowego młodych nauczycieli, a także w zakresie wypracowania efektywnych metod radzenia sobie z trudnościami na zawodowym starcie.

Social adaptation in the perspective of professional development of teachers at the beginning of their professional career

The project is concerned with social adaptation of teachers during the first three years of their work in the context of their professional development, taking into account school's atmosphere and culture, human development as well as improving competences and qualifications in light of Polish Act on the Academic Degrees and Academic Titles. This doctoral dissertation is an attempt to analyze the process of social adaptation of teachers in the context of the atmosphere and culture of the school, consisting of numerous components such as subjects of the didactic and educational process, specific place of work, accompanying events, norms and rules. Furthermore, it builds on J. Butler's theory professional development based on five phases of professional development of a teacher, emphasizing the interrelationship between personal and professional development, and indicates the factors underlying positive or negative adaptation. A new entrant teacher has to face the school's routine and uniformity, where the communication network – the so-called the teachers' room community – is based on formal and informal, and often toxic relationships. At the beginning of work, apart from euphoric emotions, the novice experiences low job satisfaction. The reasons behind the decline in satisfaction and performance are: perceived low prestige of the teaching profession, poor gratification, and lack of system support, which may impede the professional development of teachers. Work is not only a basic human activity, but it provides for basic and higher existential needs. Inadequate substantive and methodological background provided in the course of university training may result in teachers lacking appropriate attitude to life and profession, while low socio-emotional and cultural competences may compound adaptation difficulties and activities aimed at professionalisation. The choice of topic for this paper was inspired by limited research and scientific studies that would comprehensively discuss social adaptation of novice teachers in the perspective of their professional development. In addition to its scientific and research value, this dissertation can be referred to in building adaptation strategies in the work

environment, personal and professional development of young teachers, as well as in the development of effective methods of coping with difficulties at the start of professional career.

Mgr Jakub Idzik

Academic supervisor: prof. dr hab. Olga Wasiuta (INoB UP)

Auxiliary supervisor: dr Rafał Klepka (INoB UP)

News o bezpieczeństwie w polskich, brytyjskich i amerykańskich telewizyjnych programach informacyjnych

Głównym problemem badawczym pracy jest ustalenie specyfiki newsa o bezpieczeństwie w trzech różnych systemach kulturowych i medialnych oraz w trzech odmiennych okresach badawczych charakteryzujących się zróżnicowanym zakresem występowania wydarzeń będących przedmiotem newsów o bezpieczeństwie. W pracy stawiam hipotezę, że specyficzne cechy newsa o bezpieczeństwie nadawanego w telewizyjnych wieczornych programach informacyjnych uzależnione są od systemu medialnego, miejsca telewizji w systemie medialnym, jej typu (publiczna czy komercyjna), intensywności i skali wydarzeń związanych z bezpieczeństwem, jakie miały miejsce w okresie badań. Główną techniką badawczą wykorzystywaną w badaniach empirycznych jest ilościowa oraz jakościowa analiza zawartości telewizyjnych programów informacyjnych. Istotą analizy zawartości jest systematyczne, celowe, zaplanowane badanie strumieni przekazów medialnych dokonywane z troską o obiektywizm, który w praktyce ma polegać na intersubiektywnej zgodności. Zastosowanie metod jakościowych umożliwi analizę specyficznych cech języka, kultury oraz zwyczajów medialnych, jakie występują we wszystkich badanych państwach. Telewizyjne programy informacyjne zostaną poddane badaniu pod względem liczby newsów o bezpieczeństwie, a także czasu ich trwania, ekspozycji problematyki bezpieczeństwa, obecności i wydzwięku aktorów obecnych w newsach, obecności oraz wydzwięku komentarzy ekspertów, specyfiki występowania „zwykłych ludzi”, sensacjonalizmu, roli negatywizmu oraz występowania ram tematycznych. Okres badania obejmie trzy odrębne jednostki czasowe trwające tydzień, przy czym każda jednostka zostanie wybrana w sposób celowy, przy założeniu, że pierwsza jednostka czasowa obejmie tydzień, w którym w danym państwie wystąpiły zdarzenia związane z bezpieczeństwem o charakterze lokalnym, drugi w którym wystąpiło zdarzenie o charakterze międzynarodowym czy światowym, a trzeci, w którym nie wystąpiły zjawiska wyjątkowe z punktu widzenia bezpieczeństwa. Wybrałem już na podstawie oglądalności do badania w Polsce „Wiadomości” TVP oraz „Fakty” TVN, w Wielkiej Brytanii „BBC News At Six” nadawany przez brytyjską telewizję publiczną oraz „ITV News at Ten” komercyjnej ITV, a w USA „ABC World News Tonight” i „NBC Nightly News”. Wstępna analiza aktualnego stanu badań wskazuje, że nie istnieją polskojęzyczne opracowania badające rekomendowaną tematykę. W Wielkiej Brytanii wskazać można badania autorów takich jak Stuart Allen, Stephen Cushion czy James Curran, a w za najbardziej wpływowych badaczy należy Roberta M. Entmana, W. Lance Bennetta czy Williama Benoita. Jako największą potencjalną

trudność na obecnym etapie badań widzę konieczność stworzenia jednolitego klucza kategoryzacyjnego pozwalającego na badanie newsów w różnych państwach, w różnych kulturach i różnych językach.

News about security in Polish, British and American TV news programs

The main research problem of the paper is to establish the specificity of news about security in three different cultural and media systems and in three different research periods characterized by a different range of events being the subject of news about security. In this paper I hypothesize that the specific features of news about security broadcast on television evening news programs depend on the media system, the place of television in the media system, its type (public or commercial), the intensity and scale of security events that took place during the research. The main research technique used in empirical research is the quantitative and qualitative analysis of the content of television news programs. The essence of content analysis is a systematic, purposeful, planned study of media streams made with concern for objectivity, which in practice is to consist in intersubjective compliance. The use of qualitative methods will make it possible to analyze the specific features of language, culture and media habits that occur in all surveyed countries. Television news programs will be tested in terms of the number of news about security, as well as their duration, exposure of security issues, the presence and overtones of actors present in the news, the presence and overtones of experts' comments, the specificity of the presence of "ordinary people", sensationalism, the role of negativity and the presence of thematic framework. The study period will cover three distinct weekly units, each of which will be purposefully selected, assuming that the first time unit covers the week in which a local safety event occurred, the second in which an international or global event occurred, and the third in which there were no exceptional security events. I have already selected, based on viewership, for the study in Poland "Wiadomości" TVP and "Fakty" TVN, in the UK "BBC News At Six" broadcasted by British public television and "ITV News at Ten" by commercial ITV, and in the USA "ABC World News Tonight" and "NBC Nightly News". A preliminary analysis of the current state of research indicates that there are no Polish-language studies examining the recommended topic. In Great Britain, research by authors such as Stuart Allen, Stephen Cushion or James Curran can be identified, and the most influential researchers include Robert M. Entman, W. Lance Bennett and William Benoit. As the greatest potential difficulty at the present stage of research, is the need of creating a uniform categorization key that will allow researching news in different countries, in different cultures and different languages.

Mgr Żaneta Zając

Academic supervisor: dr hab. Przemysław Wywiół (INoB UP)

Obecność imigrantów w krajach Unii Europejskiej jako wyzwanie dla bezpieczeństwa narodowego na przykładzie krajów Trójkąta Weimarskiego

Tematem mojej rozprawy doktorskiej jest „Obecność imigrantów w krajach Unii Europejskiej jako wyzwanie dla bezpieczeństwa narodowego na przykładzie krajów Trójkąta Weimarskiego”. Celem wystąpienia jest próba przedstawienia i scharakteryzowania problemu badawczego wraz z

przedmiotem badań i hipotezami. Dodatkowo zostanie omówiony sposób rozwiązania problemu badawczego związanego z tematem pracy. Prezentacja została podzielona na trzy zasadnicze części. Wstęp zostanie poświęcony krótkiemu przedstawieniu tematu rozprawy doktorskiej wraz z uzasadnieniem jego wyboru. Następnie zostanie scharakteryzowany problem badawczy, który dotyczy określenia czy obecność imigrantów w krajach Trójkąta Weimarskiego stanowi wyzwanie dla bezpieczeństwa narodowego tych państw. Ponadto, zostanie również wskazany przedmiot badań oraz trzy główne cele, które realizowane będą w kontekście bezpieczeństwa narodowego, ze względu na jego istotną rolę w aspekcie zabezpieczenia interesów żywotnych omawianych krajów. Z procesem badawczym oraz wspomnianym problemem związane są hipotezy. Wyróżniłam cztery główne założenia, które w mojej ocenie stanowią fundament realizacji tego tematu. Pierwsza odnosi się do oficjalnych powodów migracji ludności w kierunku krajów Trójkąta Weimarskiego, druga z kolei dotyczy kierunków, z których emigrują osoby, trzecia obejmuje obecność imigrantów w kontekście wyzwań dla bezpieczeństwa narodowego, natomiast ostatnia odnosi się do przyczyn radykalizacji ludności osiedlonej. W drugim etapie prezentacji zostanie omówiony sposób rozwiązania problemu badawczego, który dzieli się na dwie główne części, tj. teoretyczną i badawczą. W rozdziałach poświęconych teorii chcę skupić się na omówieniu oraz przeanalizowaniu obecnej sytuacji społecznej i ekonomicznej państw, z których migruje największa ilość osób do krajów Trójkąta Weimarskiego. Druga część rozprawy doktorskiej zostanie poświęcona przeprowadzeniu procesu badawczego zmierzającego do sprawdzenia, jakie wyzwania dla bezpieczeństwa narodowego generuje obecność imigrantów oraz ich działalność w danym państwie, a także w jaki sposób kształtuje się środowisko bezpieczeństwa tych krajów po wdrożeniu polityki imigracyjnej. Ze wspomnianą powyżej częścią badawczą związane są metody badawcze, dzięki którym chciałabym przeprowadzić proces badawczy omawianego tematu. Wybrałam sześć metod, tj. metoda systemowa, metoda porównawcza, metoda instytucjonalno-prawna, metoda analizy treści, metoda statystyczna, a także metoda historyczna. Ponadto, zaplanowane jest również użycie dwóch narzędzi badawczych, tj. kwestionariusz ankiety oraz kwestionariusz wywiadu. Prezentacja zostanie zakończona krótką analizą aktualnego stanu badań w kontekście omawianego tematu.

The presence of immigrants in the European Union countries as a challenge to national security on the example of the Weimar Triangle countries

The topic of my doctoral dissertation is "The presence of immigrants in the European Union countries as a challenge to national security on the example of the Weimar Triangle countries". The aim of the presentation is an attempt to present and characterize the research problem together with the subject of research and hypotheses. Additionally, the method of solving a research problem related to the topic of work will be discussed. The presentation was divided into three main parts. The introduction will be devoted to a short presentation of the topic of the doctoral dissertation together with the justification for its choice. Then, the research problem will be characterized, which concerns determining whether the presence of immigrants in the Weimar Triangle countries poses a challenge to the national security of these countries. In addition, it will also be the subject of study and indicated three main objectives, which will be implemented in the context of national security,

due to its important role in terms of the vital security interests of the countries concerned. There are hypotheses related to the research process and the problem mentioned above. I have distinguished four main assumptions which, in my opinion, constitute the foundation for the implementation of this topic. The first relates to the official reasons for the migration of people towards the Weimar Triangle countries, the second concerns the directions from which people emigrate, the third concerns the presence of immigrants in the context of challenges to national security, and the last one relates to the causes of the radicalization of the settled population. In the second stage of the presentation, the method of solving the research problem will be discussed, which is divided into two main parts, i.e. theoretical and research. In the chapters devoted to theory, I want to focus on discussing and analyzing the current social and economic situation of the countries from which the greatest number of people migrate to the Weimar Triangle. The second part of the doctoral dissertation will be devoted to conducting a research process aimed at checking what challenges for national security are generated by the presence of immigrants and their activities in a given country, and how the security environment of these countries is shaped after the implementation of immigration policy. The research methods are related to the above-mentioned research part, thanks to which I would like to carry out the research process of the discussed topic. I chose six methods, i.e. the system method, the comparative method, the institutional-legal method, the content analysis method, the statistical method, and the historical method. Moreover, it is also planned to use two research tools, i.e. a survey questionnaire and an interview questionnaire. The presentation will be completed by a brief analysis of the current state of research in the context of this topic.